

tribus libris comprehensam, sed imperfectam, et ex qua jampridem exciderunt nonnulla, quæ Gaufredus ab Altæcumbæ amissa quondam querebatur : sed illa usque hodie manet imperfecta. Hanc nostro Guillelmo quidam ascripserunt : verum, quam hic exhibeo, ex Signiacensi cœnobio, ubi scripta est ab auctore nostro sumpta est. Quis fuerit alter abbas ille, ignoratur. Ut tamen curiosis fiat satis, illam addere visum fuit.

EPISTOLA AD FRATRES DE MONTE DEI

DE VITA SOLITARIA.

(Exstat inter Opera S. Bernardi Patrologiæ, t. CLXXXIV, col. 298.)

MEDITATIVÆ ORATIONES.

Bibliotheca Cisterciensis, curis Bertrandi Tissieri, t. IV, p. 22, Bonofonte, 1669, fol.)

MEDITATIO PRIMA.

Contemplatur anima præscientiam Dei, prææstimationem ac reprobationem.

O altitudo sapientiæ et scientiæ Dei : quam incomprehensibilia sunt iudicia ejus, et investigabiles viæ ejus ! Quis enim cognovit sensum Domini : aut quis consiliarius ejus fuit ? (Rom. xi.) Misereris enim, Domine, cujus misereris ; sed misericordiam præstas, cujus misertus eris. Nec enim volentis vel currentis est, sed miserentis tui Deus noster (Rom. ix). Resilit hic vas fictile a manu ejus, qui se finxit : qui dicit per prophetam : Ego feci, et ego feram (Isa. xlvii) ; resilit a manu tenentis et portantis, casurum, confringendum, conterendum ; et clamat : Quid adhuc quæritur ? Voluntati enim ejus quis resistit ? (Rom. ix.) Et addit : Quid me fecisti sic ? (Ibid.) Sic tibi dicit, o æterna sapientia, vas fictile et luteum, vas contumeliæ et iræ aptum in interitum, cum potius tremere ad te haberet, et orare te deberet, qui habes potestatem, ex eadem luti massa facere, aliud quidem vas in honorem, aliud in contumeliæ. Sed permanent vasa honoris et electionis ; vasa misericordiæ, quæ præparasti in gloriam ; quæ non hoc dicunt, sed agnoscunt te Creatorem, et sigulum suum, se autem lutum compactum in manu tua, de qua, si ceciderint, væ eis, quia confringentur, conterentur, et redigentur in nihilum. Hoc sciunt ; et ex gratia tua non desiciunt. Miserere, Domine, miserere, tu plastes noster, et nos lutum. Adhuc tamen quomodocunque coheremus ; adhuc manu virtutis tuæ portamur ; adhuc de tribus digitis tuis, fide, spe et charitate dependemus ; in quibus appendis molem terræ, soliditatem, scilicet sanctæ Ecclesiæ tuæ. Miserere, tene nos, ne de manu tua cadamus. Ure renes et cor nostrum igne sancti Spiritus tui, et confirma quod operatus est in nobis, ne dissolvamur et in

A lutum nostrum vel in nihilum redigamur. Ad te a te creati sumus, et ad te conversio nostra ; te factorem et formatorem cognoscimus ; tuam in disponendo sapientiam, in continendo, et conservando bonitatem et misericordiam, adoramus et invocamus. Perfice nos, qui fecisti nos ; perfice usque ad formam plenam imaginis et similitudinis tuæ, ad quam formasti nos. Dicit tibi vas luteum luto destinatum, et vox ejus est cadentis et crepantis. Quid me fecisti sic ? Vas in honorem non hoc dicit. Corde enim credit ad justitiam, ore autem confitetur ad salutem (Rom. x), quia bonus bene omnia fecisti ; et ipsum in honorem, illud vero in contumeliæ bene fecisti ; utrique dans liberum arbitrium, ut uterque non cogente necessitate, sed spontanea voluntate faceret, quod faceret ; et proprium haberet virtutis meritum. Virtus enim est spontaneus in bonum bonæ voluntatis assensus. Habens autem omnium scientiam, præsciebas de utroque, o æterna sapientia, quomodo libero arbitrio uterque uti deberet, qualisque futurus esset sui rerumque arbiter, utrique paratam habens gratiam, qui non eam in vacuum susciperet. Præscientia autem tua non utique cogit eos esse, quod futuri sunt, tanquam necessario sic sint futuri, quia sic eos esse futuros præscisti, quin potius quia futuri erant, ideo tu sciens omnia, priusquam fiant, etiam hoc præscisti : et omnino non potest falli præscientia tua. Est autem præscientia tua, Deus, ipsa sapientia tua, quæ ab æterno æternaliter tibi coest, etiamsi nulla esset creatura, in qua sunt æternaliter causæ omnium quæ sunt temporaliter, et ipsa præscientia creaturæ in tempore suo creandæ. Quæ tamen tibi futura non erat ; quia in consubstantiali tibi ipso Verbo tuo, per quod factum est, quicquid est factum, vita erat (Joan. i) : sic existens in eo vita, sicut futura erat ;

sic omnino futura, quia in ipso vita erat. Vita autem, non cogens ut ita sit, sed sic existens in eo quod sic futurum sit.

Quid igitur? Modus futuri temporalis, causa est in Deo eius quod est, id est æternitatis? Nam si sic non esset futurum temporaliter, videtur in Verbo Dei non posse esse æternaliter. Sed scientia vel præscientia tua, Deus, ipsa est Veritas tua, quæ dicit: *Ego sum veritas* (Joan. xiv). Et sicut tu, Deus, præsciendo, non cogis fieri quod futurum est, sic nec cogi potes præscire, ab eo quod futurum est. Tibi quippe nihil est præteritum, nihil futurum; sed es semper quod es: illud autem quomodocunque sit, sive præsens, sive præteritum, sive futurum, in verbo tua vita est. *In circuitu impii ambulat* (Psal. xi). Collige te, o homo, a circuitu erroris ad centrum veritatis. Vas luteum sic redigitur in lutum suum; ut non eum cogat ad hoc Dei præscientia; quia eum non latuit sic futurum: quod tamen quia sic futurum præscivit, in interitum prædestinavit. Præscientia etiam Dei, bonitas ejus est: quæ ab æterno parata est omnibus, quamvis non ab omnibus suscipienda. A quibus autem suscipienda sit, a quibus non, neque hoc alienum est a Dei præscientia, quæ, sicut dictum est, quantum ad bonitatem Dei, omnibus ab æterno parata est, etiamsi nulla esset creatura. Bonitas enim hæc Spiritus sanctus est, Patri, Filioque cœternus. Unde in creatione mundi: *Spiritus*, inquit, *Domini ferebatur super aquas* (Gen. 1); scilicet omnibus se offerens, ad omnes se exhibens, benefaciendo, et utilia providendo, quod proprium est Spiritus sancti; sed malivolam refugiens animam, in quam non potest introire sapientia (Sap. 1). Itaque præscientia de creatura, quantum ad Deum, præscientia est; quantum ad homines, prædestinatio. Ipsa est electio vel reprobatio. Unde est: *Non vos me elegistis; sed ego vos* (Joan. xiv). Prædestinatio autem est gratiæ preparatio. Gratia vero, ipse est effectus. In quam cur unus assumatur, alter reprobetur; noli velle quærere, si non vis errare. Si superbus es, non latet Dei præscientiam; nec effugis ipsius providentiam, qua prædestinatus es in pœnam superbis preparatam. *Deus enim superbis resistit; humilibus autem dat gratiam* (Jac. iv). Superbia ergo et meritum est, et signum reprobationis, sicut humilitas meritum et signum est electionis. Dicit ergo luteum vas: Quid me fecisti sic, id est, quare me prædestinasti in interitum? et respondet ei Veritas: Ut secundum te loquar, quia præscivi te futurum vas iræ aptum in interitum, futurum fatuum, qui nescias, vel nobis salvari; superbum, qui contemnas humiliari: ideoque nihil jam queror, sed tu irremediabiliter ibis in interitum. Voluntati autem meæ non resistis, cum sit voluntas mea, ut miseris, id est, qui miseros se cognoscunt, proxima sit misericordia: potentes autem in iniquitate potenter tormenta patiantur. Nec nisi humilibus volo miserari: qui misereor, cujus misereor.

A Perge quærere. Cur non dedisti mihi humilitatem? Quia dedi tibi quod majus est, arbitrii libertatem, et tu ex ipso quasi potens in iniquitate, dilexisti malitiam super benignitatem: insuper etiam declinasti in me mala tua, et de eis sic viteris excusare te ut velis accusare me. Non vis, ut inveniatur iniquitas tua ad odium: ideo ibis in locum tuum, vas aptum iræ in interitum.

MEDITATIO II.

Sistit se Deo anima, cupiens ab eo illuminari, et SS. Trinitatem, avulsa a sensibilibus mente, cogitare.

« Accedite ad eum et illuminamini: et facies vestræ non confundentur (Psal. xxxiii). » Confundor, Domine Deus, confundor confusione tetra et horribili, quoties accedens ad te, clausam mihi invenio januam visionis tuæ: et pene mihi videor audire vocem illam terribilem: « Amen dico vobis: Nescio vos (Matth. xxv). » Et qui illuminari a te desiderabam, sic a dolore cordis mei, et perturbatione sensus, totus tenebresco, ut pene mihi melius fuisse videatur, non accessisse. Quis enim me consolabitur, si desolare tu volueris? Abeant et pereant omnia solatia mea, quæ tu non es, vel ex te non sunt. « Væ soli, » ait Salomon (Eccle. iv). Vere væ mihi soli, si non fueris tu mecum, vel ego tecum. Beatum et beatissimum, Domine, me credo, si sentio te esse mecum; sed tædet me mei, et odio mihi sum, quoties sentio me non esse tecum. Quamdiu sum tecum, sum etiam mecum; non sum autem mecum, quamdiu non sum tecum. Et væ mihi, quotiescunque tecum non sum; sine quo nunquam esse possum. Non enim haberem subsistere, quovis modo subsistendi, sive in corpore, sive in anima, nisi præsentem virtute tua; non desiderarem, non quærerem te, nisi ex præsentem gratia tua; nunquam invenirem te, nisi occurreret mihi misericordia et bonitas tua. Sed cum in omnibus his ego tecum sum, sentio in me operantem gratiam tuam: bonum est mihi quod sum, quod vivo; in Domino laudatur anima mea. Si autem cum tu mihi benefaciendo es præsens, ego cogitatione vel affectu sum absens; sic mihi videntur circa me beneficia gratiæ tuæ, sicut circa mortuum sollicita et officiosa cura sepulturæ. Si aliquando sentio te transeuntem; non stas mihi, sed præteris me clamantem post te, sicut Chananæam illam (Matth. xv): cumque quasi clamoribus importunis necessitatis meæ fatigaris, objicis ignominiosæ conscientiæ meæ præteritam canis immunditiam, præsentem impudentiam, et canem tuum a mensa tua jejunum et famelicum, et flagellis conscientiæ afflictum, expellis, vel abire permittis. Ergone ulterius accedam? Utique, Domine. Nam et catelli a domo domini sui cum flagellis ejecti statim redeunt, et circa domus custodiam vigilantes, panem suum quotidianum recipiunt. Expulsus redeo, exclusus clamo, flagellatus obsecro. Absque hominis contubernio canis vivere nescit, nec anima mea absque Domino Deo

suo. Aperi ergo mihi, Domine, ut accedam ad te, et illuminer a te. Tu in cœlis tuis habitas, et posuisti tenebras latibulum tuum, tenebrosas aquas in nubibus aeris (*Psal. xvii*); nubemque, sicut dicit propheta, « opposuisti, ne transeat oratio (*Thr. iii*). » Ego vero in terra computruï, et aggravavi contra me densum lutum, scutumque cordis; nec lucent mihi sidera tua cœlestia; sol obscuratus est: luna non dat lumen suum. Audio enim in psalmis et hymnis et canticis spiritualibus magnalia tua; rutilant mihi in Evangeliiis tuis dicta vel facta tua; verberant assidue oculos meos et aures, exempla servorum tuorum; concutiant me terroribus, et vellicant promissis Scripturæ veritatis tuæ, quæ se assidue ingerunt oculis meis, et strepitu suo contundunt surditatem aurium mearum. Ego vero usu pravo, et stupore nimio mentis obdurui; et didici, et assuevi contra solis splendorem dormire; non videre occurrentia; in mari positus non audire maris rugitum, vel cœli tonitruum mortuus a corde.

Usquequo, Domine, usquequo? Usquequo non dirumpis cœlos tuos et descendis, et non concutis stoliditatem meam in ira consummationis tuæ, ut non sim quod sum, ut sentiam te dominantem Jacob, et finium terræ, et convertar saltem ad vesperam, et famem patiar ut canis, et circumeam civitatem tuam (*Psal. lvm*), quæ adhuc partim peregrinatur in terris; sed ex majore parte sua jam gaudet in cœlis, si forte inveniam, qui me recipient in tabernacula sua deficientem, nec proprium habentem cubile, ubi caput reclinem? Audio quidem nonnunquam vocem Spiritus tui, sed pertranseuntem quasi sibilum auræ tenuis (*III Reg. xix*), et intelligo dicentem: « Accedite ad eum, et illuminamini (*Psal. xxxiii*). » Audio et concutior; surgensque quasi a somno, et excutiens meipsum, aliquatenus destupesco; os meum aperio, et attraho spiritum; distendo sensus animæ meæ, ut depigrescant; egredior de interioribus nocturnæ conscientiæ meæ; exeo ad lucem orientis mihi solis justitiæ. Sed cum somnolentos oculos in eum volo dirigere; reverberantur desuefacti luci, et assuefacti tenebris. Et ad insolitum splendorem tremante et palpitante pupilla rationis cum palpebris suis, exercitii manu detergo quantum possum, ab eis rheuma diurnæ somnolentiæ. Si, te donante, invenio fontem lacrymarum, qui in humiliatæ et contritæ animæ vallibus cito solet exoriri; lavo manus operationis et faciem devotionis. Deinde, sicut extendit accipiter alas suas ad austrum ut plumescat, expando manus meas ad te, Domine, et anima mea sicut terra sine aqua tibi; et sicut terra deserta, invia et inaquosa, sic in sancto appareo tibi, ut videam virtutem tuam et gloriam tuam (*Psal. lxi*). Cumque oculos mentis, sensum rationis ad te erigo, o sol justitiæ, contingit mihi, quod contingere solet ebriis a somno, vel infirmis oculis, ut unam rem aspicientes, duos aut tres esse arbitrentur, donec videndi processu incipient intelligere, vitium esse

oculorum, non rei, quæ videtur. Nam ab usu vel ab oblectatione sensuum et sensibilibus expergefactæ animæ meæ prima occurrit imaginatio, quæ assuetam sensibilibus animam, sensibus obturatis, sensibilibus obscurat imaginibus: ut sicut tota sensibilibus solebat vacare, sic nihil jam nisi imaginationem sensibilibus cogitare sciat vel intelligere. Propter quod cum a somno negligentæ exporgefactus subito respicio in Deum, de quo me lex divina instruit, dicens: « Audi, Israel, Dominus Deus tuus, Deus unus est (*Deut. vi*); » et in eum a quo sum illuminandus, quæ sum adoraturus, vel oraturus, dirigere omnino habeam mentis intuitum: occurrit mihi Trinitas Deus, quam fides catholica a progenitoribus mihi incantata, usu ipso inculcata, a te ipso tuisque doctoribus commendata, mihi demonstrat. Sed eam fatua animæ meæ imaginatio sic accipit, sic intuetur, ut Trinitatis numerum simplici illi divinitatis substantiæ inesse somniet: quæ extra omnem numerum existens, in pondere et numero et mensura omnia fecit; et singulis in Trinitate personis quasi suum unicuique locum deputet, ut sic Patrem oret per Filium in Spiritu sancto, ut de uno ad alterum transeundum sibi videatur per tertium. Sicque mens caligans in uno, dissipatur in tribus, tanquam tribus discernendis instat vel uniendis corporibus.

Cum hoc imaginatio, id est mens imaginans, etiam nolens imaginatur, vel imaginatum invita et reclamans patitur, venit fides et reprobat; ratio per fidem dijudicat; auctoritas condemnat, pariterque conclamant omnia, quæ intra me sunt, quod supra dictum est: « Audi, Israel, Dominus Deus tuus, Deus unus est (*Deut. vi*). » Nam cum et fides et ratio et auctoritas cogitare me doceant, Patrem per se, Filium per se, Spiritum sanctum per se; nil tamen in sancta Trinitate censent admittendum, quod tempore, vel loco, vel numero, substantiæ faciat divisionem, vel personarum sonare videatur confusionem. Sic enim astruunt Trinitatis unitatem, ut solitudinem removeant; sic Trinitatem unitatis, ut in Deitatis substantiam non recipiant numeri pluralitatem. Omne enim meritum, omnem scientiæ prudentiam, omnemque virtutem præveniens in nobis gratia tua, Domine, dat nobis nostri tuique quantulumcumque cognitionem; ipsa vero subjicit nos humilitati, humilitas auctoritati, auctoritas fidei; fides instruit rationem, ratio per fidem erudit, vel destruit, et abjicit imaginationem; fidem vero non instruit ipsa ad intelligentiam, sed per fidem desursum eam exspectat a Patre luminum, a quo omne datum optimum est, et donum perfectum (*Jac. i*). Intelligentiam autem, non quæ ex ratione colligitur, vel ratiocinatione formatur; sed quæ de sede magnitudinis tuæ merito fidei adducitur, et sapientia tua formatur; similis omnino suæ origini, quæ veniens in mentem fidelis tui rationem ad se colligit, et sibi conformat; fidem vero vivificat et illuminat. Stat igitur oratura Deum suum pavida et stupens anima, semetipsam in manibus

suis semper portans, quasi eam tibi oblatura; pa-
 vida a consuetis, stupeus ad insolita, ad invenien-
 dum te portans signaculum fidei tuæ; sed non ad-
 huc inveniens, cui illud resolvat; vultum tuum,
 Domine, vultum tuum requirens, nec sciens, nec
 omnino nesciens quid requirat. Cordis sui phan-
 tasmata de te abominatur ut idola. Amat te, qua-
 lem te sibi fides describit; sed mens videre non
 sufficit. Ardensque faciei tuæ desiderio, cui sacri-
 ficium pietatis et justitiæ suæ offerat, oblationes et
 holocausta, cum differtur, magis turbatur. Et cum
 non tam cito fidei tuæ, cui se credidit, impetrat il-
 luminationem; in tantum nonnunquam stupescit,
 ut credere se in te vix sibi credat, ut oderit se,
 quia, ut sibi videtur, non te amat. Absit autem ut
 non credat in te, quæ sic anxiatu desiderio tui, ut
 non amet te, quæ desiderat te usque ad contemptum
 omnium quæ sunt, et etiam sui! Usquequo, Domine,
 usquequo? Tu si non illuminas lucernam meam, si
 non illuminas tenebras meas, non eripiar ab hac
 tentatione, nec, nisi in te, Deo meo, transgrediar
 murum hunc.

MEDITATIO III.

*Anima desiderium videndi Deum exprimit, et circa
 objectum ipsum fruendum exspatiatur.*

Jam non audeo intendere in faciem tuam, Do-
 mine, quam desidero usque ad mortem, quia dixisti
 Moysi: *Non videbit me homo, et vivet (Exod. xxxiii)*;
 sed licet mori velim ut videam, vel videre ut mori-
 ar; operio tamen vultum meum, sicut idem Moy-
 ses; non audeo respicere te contra te. Sic enim
 ibi legitur: *Porro Moyses operuit vultum suum: non
 enim audebat respicere contra Dominum (Exod. iii)*.
 Nam forsitan contra Dominum respiceret: si vellet
 respicere Deum, non quis, sed quid esset. Nam quis
 esset, audebat. Ego, inquit, sum *Deus Abraham,
 Deus Isaac, Deus Jacob (ibid.)*. Tamen eidem Moysi,
 audita morte sua, eodem adhuc desiderio æstuanti et
 oranti ostendi sibi gloriam tuam, respondisti: *Ego
 ostendam tibi omne bonum (Exod. xxxiii)*. Et, o Do-
 mine, ubi est omne bonum, nisi in vultu tuo? Unde
 et David eodem desiderio ardens: *Adimplebis me,
 inquit, lætitia cum vultu tuo (Psal. xv)*. Ignosce,
 ignosce, impatiens est ad te cor meum; vultum
 tuum requiro; exquiro faciem tuam per temetipsum,
 ne in sinem avertas eam a me. Scio enim et certus
 sum, quia qui ambulant in lumine vultus tui non of-
 fendunt, sed secure ambulant; quorum omne judi-
 cium de vultu tuo prodit. Ipsi sunt, qui vivunt;
 quia sic vivunt, sicut in exemplari vultus tui
 legunt et intelligunt. Domine, non audeo respi-
 cere te contra te, ne amplius obstupescam. Stans
 autem coram te sicut pauper, mendicus et cæcus,
 sicut tu vides me non videntem te, plenum
 desiderio tuo pectus, totumque me quidquid sum,
 quidquid possum, quidquid scio, et hoc ipsum quod
 post te languo et deficio, offero tibi; sed ubi te
 inveniam non invenio.

Ubi es, Domine, ubi es? Et ubi, Domine, non es.
 Scio certe et certe certus sum quia hic modo me-
 cum es, in quo movemur et sumus; et ex cuius sa-
 luberrima præsentia ardet et deficit in salutare
 tuum anima mea. Scio certe verissime, sentio salu-
 berrime, te esse mecum; scio et sentio, adoro, et
 gratias ago. Sed cum tu sis mecum, cur et ego non
 sum tecum? Quid obstat? quid impedit? quid inter-
 ceclit? Si tu mecum es, bene mihi faciendo; cur et
 ego non sum tecum, te bono omnium bonorum
 meorum fruendo? Propter peccata mea? Et ubi est,
 qui tulit ea de medio, et affixit ea cruci suæ? Num
 quia eum non amo? Nonne centies et millies mori
 velim pro te, Domine Jesu? Si hoc non sufficit
 tibi, nec mihi sufficit; quia nihil sufficit animæ
 meæ, nec videtur sibi omnino amare te, nisi
 fruatur te. Frui autem te non poterit, nisi pro dono
 tuo et modo suo te viderit et intellexerit. Cur au-
 tem te non videt? Qui modo te amo usque in mortem,
 tunc amarem usque in vitam æternam. Ipsam, Do-
 mine, jam mihi spirat nescio quis odor tuus: qui
 saltem si perliceretur in me, nunc interim non quæ-
 rerem amplius. Siquidem mittis mihi aliquando,
 quasi quasdam consolationis tuæ buccellas; sed quid
 hoc ad desiderium famis meæ? Obsecro, dic animæ
 meæ, o salus ejus, quare ei tuum inspiraveris desi-
 derium. Num ut tantum torqueat me, discerpat et
 occidat? Et utinam occidisset. Obsecro, Domine,
 hæcne est mea gehenna? Et hæc sit. Nec unquam
 me desinat torquere, nec unquam desinam in ea
 ardere; nec in aliquo liceat respirare una die, una
 hora, uno momento, donec appaream in conspectu
 tuo, et appareat mihi gloria tua, et faciei tuæ festi-
 vitas æterna illuxerit animæ meæ. Habuerit, Domine,
 vetus ille Moyses opertum ad te vultum suum, et
 velatam faciem, formam gerens populi cui præerat,
 semper a facie Domini fugientis. Paulus tuus, et
 totus noster, quia totus tuus, Novi Testamenti tuba,
 pro se loquens, et pro suis in desiderio et amore
 tuo discipulis: *Nos, inquit, omnes revelata facie
 gloriam Domini speculantes, in eandem imaginem
 transformamur, a claritate in claritatem (II Cor. iii)*.
 Homo iste tuus non fugiebat a facie tua; sed ad fa-
 ciem tuam. Ignosce, Domine, ignosce improbitati
 et importunitati meæ; adhuc audemus, quia arde-
 mus. Ignis tuus urget nos, quem venisti in terram
 mittere, et voluisti vehementer accendi (*Luc. xii*).
 Obsecro te per omnipotentissimam bonitatem tuam,
 per mansuetissimam semper in nos patientiam tuam,
 patere me aliquid adhuc quærentem; et dic animæ
 meæ quid est quod desiderat, eum faciem tuam desi-
 derat. Sic enim cæca est, sic ad meipsum turbata,
 ut et desiderio tabescat, et ignoret qui desiderat.
 Nunquid vult te videre sicuti es? Et quid est, sicuti
 es? Num qualis, aut quantus? Sed nec qualis, nec
 quantus es; quia nec qualitas nec quantitas in te
 est, qui es quod es. Quid ergo est, sicuti es? Hoc vi-
 dere supra nos est; quia videre quod tu es, hoc est
 esse quod es. Nemo autem videt Patrem, nisi Filius.

et Filium, nisi Pater; quia hæc est esse Patri, quod A videre Filium; et hoc est esse Filio, quod videre Patrem.

Sed sequitur et dicit. *Et cui voluerit Filius revelare (Math. xi)*. Voluntas autem non alia est Patris, alia Filii; sed una et eadem, quæ est Spiritus sanctus. Ergo per Spiritum sanctum alicui amico Dei, quem nimis honorare voluerit, revelat semetipsa Trinitas Deus. Sed nunquid homo videt Deum, sicut Filium Patrem, vel Patrem Filium: quibus, sicut dictum est, alium alii videre, hoc est non esse aliud et aliud, sed unum Deum? Sic omnino, sed non per omnem modum. Quod ut aliquantum nobis dilucidius pateat, de visu et naturali ejus potentia videndum est. quid habeat physicus intellectus. Omnis sensus corporeus, ut sensus sit et sentiat, oportet ut quadam sensibili affectione aliquomodo mutetur in id quod sentit; visus scilicet in hoc quod ei sit visibile, auditus in audibile; sicque de reliquis. Alioqui nec sentit, nec sensus est. Nisi enim rem sensam, sensu rationi renuntiante, anima sentientis quadam sui transformatione mutetur in rem, vel rei qualitatem quæ sentitur; nec sensus est, nec sentire potest. Ideoque si sentit, amore qui sensus suus est, Deum bonum; et amat, quia bonum: non hoc potest, nisi bono ipsi affectu communicans, et ipsa bona efficiatur. Si ad sensum animæ revertatur, nonne hoc est, quod Paulus dicit: *Gloriam Domini speculantes, in eandem imaginem transformamur? (II Cor. iii.)* Sic enim est quodammodo de sensu animæ. Sensus enim animæ amor est: per hunc sive cum mulcetur, sive cum offenditur, sentit quidquid sentit. Cum per hunc in aliquid anima extenditur, quadam sui transformatione in id quod amat transmutatur: non quod idem sit in natura, sed affectu rei amate conformatur, utpote non bonum aliquem amare potest, quia bonus est, nisi et ipsa in ipso bono bona efficiatur. Nonne hoc est: *Sentite de Domino in bonitate? (Sap. i.)* Et Sipientia: *Scire enim te, sensus est consummatus (Sap. vi)*. Et Apostolus: *Hoc sentite in vobis, quod et in Christo Jesu (Philip. ii)*. Hæc est charitas, qua qui diligit, in Deo manet, et Deus in eo (I Joan. iv). O charitas, charitas, quæ usque huc nos adduxisti, ut, amando Deum, et Filium Dei, dii et filii et Dei nominemur et simus. Etsi non lum apparet, quod erimus, cum apparuerit, similes ei erimus: quia videbimus eum sicuti est (I Joan. iii). Domine, bonum est nos hic esse; libet hic immorari; et utinam liceret immori! Sed meditantibus et loquentibus et scribentibus de te, da, quæso, sensus sobrios, verba circumcisa et disciplinata; cor ardens de te, o Jesu, in apertionem Scripturarum, quæ de te sunt. Ignosce, Domine, ignosce; amor amoris tui agit me; tu scis, tu vides. Non sum scrutator majestatis tuæ, sed pauper gratiæ tuæ. Obsecro te per dulcedinem tuæ dulcissimæ mansuetudinis, non opprimat me majestas tua; sed sublevet gratia tua. Ignosce, inquam, quia proprium est fidei desiderium visio Dei: hic in ænigmate, ibi vero facie

ad faciem. Non enim præsumas, neque confidas, o homo, neque hic stes, quisquis vir desideriorum es, sicut Daniel; nec dicas, sufficit. Quidquid hic de Deo sentis, quidquid vides, quidquid de eo hic te docet fides, ænigma est: aliud quidem obscurius, aliud autem expressius. Et ipsum tamen quam dulce sit, cum adest; quam desiderabile, cum videtur deesse; sciunt, qui sentiunt. Hic est enim calculus habens nomen scriptum, quod nemo scit, nisi quia accipit (Apoc. ii).

Porro de eo quod erit facie ad faciem, dictum est: *Non enim videbit me homo, et vivet (Exod. xxxiii)*. Nam et hic qui videt, non vivet, sed dicit: *Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis hujus (Rom. vii)?* tunc demum sperans se esse victurum, quando perfecte visurus. Quid hic sensus? quid imaginatio valet? quid ratio potest? quid intelligentia rationalis? Nam etsi ratio, Deus, nos ad te mittit; per se tamen te non attingit; nec intelligentia ea quidem, quæ de inferioribus ex ratione consistit, rationis terminos excedit, nec mensuram habet pertingendi usque ad te. Quæ vero desursum est, quod sursum est redelet; nihil humanum, sed totum divinum: et ubi se infundit, rationes secum defert sui generis, non communicantes inferiori rationi, nisi in quantum eam habent ex obedientiæ fidei. Hæc in Trinitate sancta nil dividit, nil compingit; sed sensum fidelem sic quando, et quantum, et quomodo vult Spiritus sanctus, perstringit; ut orantes te vel contemplantes supergressi nonnunquam omne quod tu non es, videant aliquatenus te, qui es, quamvis non videant te sicut es; sed tamen medium quid devotæ mentis demulceat intuitum, quod constet nec de eis esse, quæ tu non es, nec, etsi non sit omnino totum quod es, alienum tamen esse, ab eo quod es. Sic enim Spiritus Domini quietus et humilem suum, super quem requiescit, induit repente, et mutat in virum alterum, ut sensum intuentis non dividat. Trinitas, non confundat unitas; non offendant Trinitas pietatem unum Deum quærentis; non contristet substantiæ unitas charitatem Patris et Filii dilectione gaudentis; in neutro conturbet solitudo vel pluralitas, sed, etiam ad hoc ei valeant unitas Trinitatis, et Trinitas unitatis, ut pio et sobrio intellectu comprehendat non comprehendendo majestatem divinæ incomprehensibilitatis. Sicque gustans et videns quam suavis est Dominus, repente sic totus gustando dulcedinem ejus dulcescit, sic vivendo lucem veritatis ejus lucescit; sic de repentina summi boni plenitudine in gaudio S. Spiritus exhilarescit, ut si hoc in eo perficiatur, confidat se vitam obtinuisse æternam. *Hæc est enim, inquit, vita æterna, ut cognoscant te solum verum Deum, et quem misisti, Jesum Christum (Joan. xvii)*. *Accedite ergo ad eum, et illuminamini; et facies vestræ non confundentur (Psal. xxxiii)*.

MEDITATIO IV.

Orandi donum peti, statum suum priorem, ac novissimam solitudinem suam describit.

Miserator et misericors, Domine, patiens et multum misericors; suavis es, Domine, universis, et miserationes tuæ super omnia opera tua (*Psal. cxlv*). Hortaris nos, Domine, et tu, et per tuos Spiritus sanctus tuus, ut oremus et vigilemus in oratione. Hortaris nos, et doces sicut pius, sicut misericors; sicut misereri desiderans; et causam præparas nobis, faciens nobis iudicium et justitiam, ut orantibus nobis quemadmodum oportet orare, quasi justam habeas causam miserendi. Quin etiam orandi formam ipse nobis dictasti, ne in aliquo causæ nostræ deesses, ipse iudex, ipse advocatus. Et confidenter nos petere iussisti in nomine tuo; et credere, quia quæcunque petierimus, accipiemus, et fient nobis (*Joan. xvi; Marc. xi*). Tibi, Domine, hoc suggerit tua bonitas; nobis autem gravis incumbit necessitas: et tamen, te hortante, pigrescimus; te dictante, negligimus; te promittente, non credimus. Tu autem in misericordia et miseratione tua multa pigros et negligentes concutis; in patientia tua incredulos dissimulas: quin etiam, quia quemadmodum nos oportet orare (*Rom. viii*), nec scimus, nec possumus; mittis nobis Spiritum sanctum tuum, qui adjuvet infirmitatem nostram, et interpellet pro nobis genitibus inenarrabilibus. Oramus itaque, quia tu hortaris; petimus confidenter, quia tu promittis; statimque occurris, et orantes exaudis; inveniens, quia faciens, in quo nobis propitius. Suavis, Domine, universis, suavitates tuas nobis multiplicas; et miserationes tuæ super omnia opera tua incipiunt apparere nobis. Nam tu, Deus appropinquas, et non elongans, cum nobis incipis appropinquare, et consolationes tuæ lætificare animas nostras; continuo ex odore et tactu saluberrimæ præsentia tuæ emortui animæ sensus reviviscunt, fides exultat, fiducia hilarescit, cor accenditur, lacrymæ fluunt, non quæ ignem accensum extinguant, sed ascendant amplius. Et cum Spiritus tuus adjuvat infirmitatem nostram, flumus ubertim lacrymas pingues et dulces ex dulcedinis tuæ affectu: quas cum pia consolationis manu detergis, fluunt uberius, et flunt nobis panes die ac nocte, et fortis et grata refectio; quia dulce habemus plorare coram te Domino Deo nostro, qui fecisti nos; qui sumus populus tuus, et oves pascuæ tuæ (*Psal. xciv*). *Ego ego, Domine, sicut dicit propheta tuus, vir videns pauperitatem meam (Thren. ii); pauper sum, et in laboribus a juventute mea; exaltatus autem, humiliatus sum et confusus (Psal. lxxxvii). Quantas enim ostendisti mihi tribulationes multas et malas: et conversus vivificasti me, et de abyssi terræ iterum reduxisti me. Multiplicasti magnificentiam tuam: et conversus consolatus es me (Psal. lxx).* Nam cum

(26) Secessum in cœnobiū Signiacense videtur auctor verbis illis describere: *Elongari et mansi*

A in paradiso tuo olim me creasses, ipsumque lignum vitæ in possessionem mihi juris perpetui donasses, voluisti vel permisisti, ut etiam ad fructum ligni scientiæ boni et mali manum mitterem (*Gen. ii, iii*), ut quasi bonorum meorum interiorum pertæsus, experirer, quid foris possem, Eva mea, carne mea, in hoc consentiente. Gustavi, et vidi non suavitatem tuam, sed confusionem meam, ut viderem me esse, cujus turpitudine velamento egeret: cujus nuditas ad occursum tuum paveret, cujus libertas opus haberet cohibente legum disciplina. Inventus enim sum in oculis tuis nudus ab omnibus, quæ intra me homines putabant; turpis in occultis meis, in quibus nec me nec te latebam; egens rectore, qui regendos alios susceperam. Ideo, Domine, abscondi me intra ligna paradisi: ideo refugi in tenebras meas; elongavi fugiens, non tamen a te, sed ad te, et mansi in solitudine (26): ibi te exspecto, qui salvum me fecisti a pusillanimitate spiritus et tempestate (*Psal. lvi*). Posui in pulvere os meum, si forte sit spes; onager solitarius attrahens ventum amoris mei (*Jer. ii*). Cumque totus mihi redditus sedeo solus et tacens, nec audiens clamorem exactoris vel sonitum prælii, videns quia tempus me juvat, et vaco vacare mihi, discutio meipsum, quis sim, unde venerim. Et invenio me unum filiorum Adam, filium iræ per naturam (*Ephes. ii*), sed ancillæ tuæ sanctæ Ecclesiæ per gratiam; unum exsulum paradisi, habitantem et laborantem in terra maledictionis, cui maledixisti in operibus Adam: quam cum operatus fuero, non dat fructus suos, sed spinas et tribulos generat mihi. In sudore vultus mei vescor pane meo, secundum severissimam sententiam justii iudicii tui, quæ increpasti superbos et maledictos, qui declinant a mandatis tuis.

O bone Creator! quam bene me creaveras! quam gloriose formaveras! quam feliciter locaveras! Creaveras enim me, Domine, sicut dicit Apostolus tuus, *in operibus bonis (ibid.)*, quæ præparaveras, ut ambularem in eis: formaveras me ad imaginem et similitudinem tuam, et locaveras in paradiso voluptatis tuæ, ut operarer, et custodirem illum, operarer bonorum studiorum exercitiis, custodirem, ne serpens irreperet. Serpens irrepsit, Evam meam seduxit, et per eam me prævaricatorem constituit. Propter quod expulsus de paradiso bonæ conscientia, exsul factus sum in terra aliena, in regione dissimilitudinis. Sed, o Domine, qui omnia creasti, et vidisti cuncta quæ creasti, quia sunt bona valde (*Gen. i*), nunquid per opus meum malum peribit bonum tuum? Siquidem non propter paradysum me, sed propter me paradysum constituisti, cum me hominem super terram fecisti. Non te pœniteat, o Creator, hominem me fecisse super terram; sed præcipe, sicut ab initio, ut sim homo rationalis, potestatem habens super terram meam, ut corpus

in solitudine, etc. Indicat enim jam ante illum recessum se in paradiso sanctæ religionis habitasse.

meum subditum sit spiritui, spiritus tibi. Non te pœniteat donatæ homini dignitatis, ut sim super bestias terræ meæ, truces et indomitos motus affectionum animæ; reptilia etiam cogitationum humi repentia, et de veneno terræ, cui jugiter inhærent, nœxia vel mortifera; pisces maris et volucres cœli, cogitatus scilicet de spiritu hujus mundi, curiosa sæculi, altitudinemque diei ejus scrutantes et sectantes; jumenta etiam, sensus istos corporis, ad hoc ut secundum nomen suum juvent nos, nobis concreatos. Da nobis, qui ea dedisti nobis, ut patiantur frenum rationis, zeli boni stimulos, stabulum disciplinæ, ubi cibis suis pascantur et nutriantur, producenda ad usum, cum res exegerit; non autem silvescere permittantur in latitudine publici erroris. Veniet, dicit, qui promittit; veniet dies, cum leo et agnus cubabunt simul (*Isa. xi*); cum, quæ modo nocent, non nocebunt in omni monte sancto tuo: jumenta quoque pascentur in pascuis uberrimis, non jam infirmitatis nostræ jumenta, sed beatæ felicitatis instrumenta

Interim, Domine, exaudi cœlos, et cœli exaudiant terram; et terra exaudiat vinum, et oleum, et frumentum; et hæc exaudiant Jesrael (*Ose ii*), id est semen Dei, quod seminasti in nobis. Lactasti enim me, ut ait propheta, Domine, et eduxisti in solitudinem; promittens quia ibi loquereris ad cor servi tui (*ibid.*). Jam gratias tibi, locutus es semel et iterum, et aliquoties, et dicenti tibi animæ meæ, Deus meus es tu; respondes aliquando placide ac benigne: Salus tua ego sum. Et nunc, o desiderium animæ meæ, vacare tibi aliquantisper desiderans ipsa anima mea, et gustare et videre, quam suavis es Dominus; precatur benignissimam misericordiam tuam, ut ab omnibus, quæ extra sunt vel intra, pacem mihi facias et silentium, ut in ea quæ intra me sunt, jus mihi conserves quod dedisti; exterius autem percussas mihi fœdus cum bestia agri, et reptili terræ, et volucri cœli: et arcum, et gladium, et bellum, conteras de terra mea: ut in pace fiat totus locus meus, et in Sion habitatio mea (*ibid.*). Da mihi, Domine, consolationem solitudinis meæ, cor solitarium et colloquium tuum frequens. Non enim ero solus, quandiu tu mecum eris, Deus meus: sed si me deserueris, vae soli: quia si obdormiero, non erit qui calefaciat dormientem; si cecidero, non erit qui sublevet cadentem. Sed adhuc, o refugium meum et virtus, deduc me ad interiora deserti tui, sicut duxisti famulum tuum Moysen, ubi ardet rubus et non comburitur (*Exod. iii*), ubi sancta anima, quæ ad hoc assumi meruerit, in plenitudine ignis sancti Spiritus tota ardet, sicut seraphim totam ardens et non comburitur, sed purgatur: et tunc prius melius subsistit, quod est miraculum omnium miraculorum tuorum, et visio visionum: ubi locus sanctus est, in quo non statur, non proficitur, nisi solutis corrigiis impedimentorum carnalium nudis pedibus, id est, mundis et puris affectibus incedatur; ubi qui est, etsi non potest videri

A sicut est, auditur tamen dicens: *Ego sum, qui sum* (*ibid.*); ubi operiendus est vultus interim, ne videat contra Dominum, sed in humilitate obedientiæ exercendus auditus, ut audiat quid in eo loquatur Dominus Deus suus. Absconde me, Domine, interim in abscondito tabernaculi tui in die malorum horum; in abscondito faciei tuæ a contradictione linguarum. Jugum quidem tuum suave, et onus leve imposuisti mihi: et cum ostendis mihi servitutis tuæ distantiam, et servitutis sæculi, blande et leniter me interrogas utrum melius sit servire tibi Deo viventi, an diis alienis. Ego manum imponentis adoro, jugum deosculor, et onus amplector: et multum mihi suave est sub eo desudare. Multum enim et multo tempore possederunt me domini absque te, quorum jugum non est suave, nec onus leve. Tui juris esse cupio, tuum jugum recognosco, et onus leve, quod sublevat me, non premit. Sed ingrediens novam servitutis tuæ disciplinam, videor mihi videre cœlos novos et terram novam: et ecce mihi nova facis omnia (*Apoc. xxi*). Doce me, Domine, hominem rusticantum de rure sæculi venientem, civitatis tuæ mores disciplinatos, et curiæ tuæ venustas urbanitates; deforma me a forma sæculi, cui me conformaveram; conforma me civibus tuis, ut inter eos deformis appaream; doce etiam me linguam quam non novi (*Psal. lxxx*), quam egradiens de terra Ægypti audire incipio, sed inveteratus in terra aliena, non intelligo; linguam scilicet, qua loqueris filiis tuis, et ipsi tecum. Fac me etiam intelligere nutus tuos, quibus intelligere facis intelligentes, quæ sit voluntas tua bona, beneplacens, et perfecta (*Rom. xii*).

Et jam anima mea, gratias tibi, pater dulcis; cum ei loqueris, vocem tuam incipit agnoscere, sed non satis intelligit, quid ei loquaris; quia vox tua nunquam vacua venit, quia vox tua gratia tua est, non sonans exterius, sed potenter et dulciter interius operans. Cum etiam ego loquor tibi, intendendo tibi, et in hoc etiam bene mihi est: et quaquaversum eat oratio, nunquam gratis te oro vel adoro; cum etiam in orando fiat mihi retributio multa. Doce ergo me, sancte Spiritus, sine intermissione orare, ut des mihi in te sine intermissione gaudere. Nam, etsi plorat, cum orat pauper tuus, pauper spiritu, vel peccatorum suorum memor, vel in angustiis constitutus, dum vehementius dolet, vehementius gaudet; sicut e contrario qui gaudet in sæculo, cum vehementius gaudet, tunc si quid caput, in occultis conscientiæ suæ vehementius torquetur et dolet. Pia ergo et pura oratio nunquam est sine gaudio.

MEDITATIO V.

Diversos modos orandi recenset; passionem Christi et peccata sua in memoriam revocat.

Cum ad jugiter et efficaciter orandum excitare, et exercitare, et assuefacere cor meum desidero, nullius in hoc magisterio malim erudiri, quam tuo, o Domine Jesu, sapientia Dei Patris. Recogito ergo

modos orationum, quibus orans coram hominibus in terris formam nobis dabas perfectæ orationis : et invenio te aliquando quidem orantem solum (*Math. xiv*), aliquando in turba (*Joan. xii*), aliquando in exultatione spiritus (*Luc. x*), aliquando in sanguineo sudore (*Luc. xxii*), aliquando exaltatum in cruce (*Joan. xii*). Exultatio spiritus et solitudo orandi, dulcissima mihi sunt ad imitandum : sed, nisi tu me prævenias in benedictionibus dulcedinis tuæ, locum quidem facile invenio, sed non tam facile cor solitarium. Exultatio vero spiritus sit ex puritate conscientiæ, cujus ego mihi conscius non sum, vel ex abundantia gratiæ tuæ, cujus ego indignus sum. Orare in turba tuum fuit, cui nihil deficit : quod tamen, cum sic exigit res, nec nos refugimus. Scio, Domine, scio, quia pernecessaria esset mihi oratio illa sanguinea, et oratio crucis ; quia, cum sentio quid oratio in me habeat exsudare, quod crux excruciare, non quidem habeo sanguineum sudorem, sed sanguineas lacrymas exsudat cor meum in oculis tuis. Nec invenit corpus memm crucem in qua crucifigatur, sed infelix anima mea super omnem crucis dolorem in seipsa cruciatur. Concrucifixus tamen tibi sum, Domine Jesu, utcumque in cruce professionis, quam de munere tuo quotidie et jugiter tibi offero, quia munera tua data tua ; sed de meæ crucis deliciis contemplans passionem tuæ crucis, clavis timoris tui confixus confundor, et totus contabesco ; non ex dolore crucis meæ, qui ex gratia tua jam mihi nullus est, sed ex dolore cordis, quo considero opus tuum in medio annorum vivificatum ; in omnes annos et ante et post, effectu redemptionis clarificatum, cui nihil compensari potest, cui nulla mors, nulla vita respondere sufficit : quod tamen mundus per ipsum redemptus depicit. Usu enim ipso jam pro nihilo habemus crucifixum te videre ; cogitare te mortuum et sepultum : et quod amplius et penetrabilius est ad corda transpungenda, cæsum alapis et flagellis, irrisum, consputum, clavis et lancea confixum, spinis coronatum, potatum felle vel aceto, qui in cruce tua non nisi salutem nostram sitiabas. Te crucifixo terra tremuit, nos ridemus : cælum cum luminaribus suis obscuratum est, nos clarere in sæculo æsttuamus : petræ scissæ sunt, nos corda nostra obduramus : monumenta aperta reddiderunt mortuos suos (*Matth. xxvii*), nos in stratis lascivæ luxuriantes sepelimus mortuos tuos.

Tres, Domine, in tempore passionis tuæ, si bene adverti, Deo Patri obulisti orationes, in quibus totum constat esse inclusum, quod in ipsa passione tua pretio sanguinis erat agendum pro te, pro amicis, pro inimicis. Pro te quidem cum orasti, non laborasti ; quia, sicut dicit Apostolus, exauditus

(27) Videtur negare Christum orasse pro voluntarie peccantibus ; fortassis quia etiam suos interfectores de ignorantia excusavit, quando pro eis oravit ; vel quia specialiter non oravit pro illis sicut pro ignorantibus, cum tamen generaliter pro omni-

es pro tua reverentia (*Hebr. v*). Orasti et pro amicis in tentationibus tuis tecum permanentibus, et pro inimicis crucifigentibus te, sed nescientibus quid facerent. Ubi est oratio pro scienter peccantibus (27) ? Quoad sic sunt, extra amplexum crucifixi sunt, qui, extensis in cruce manibus, etiam forma patibuli amplecti videbatur omnes, pro quibus patiebatur. Itaque sicut dicit Apostolus : *Voluntarie peccantibus jam non relinquitur pro peccatis hostia* (*Hebr. x*). Quæ nisi pœnitentia deleat, nisi sanguineus sudor exsudet, et crux excruciet, voluntarie et scienter peccantes non invenio partem habere, vel in oratione sanguinem sudantis, vel in sacrificio in cruce pendentis. Hen me, quem conscientia accusat, quem veritas non excusat, ut dicere possit, non enim scivit, quid fecit. Ignoscere ergo, Domine, in pretio pretiosi sanguinis tui, omnibus peccatis meis, in quæ incurri scienter et nescienter : et dic peccatori tuo, insinua pauperi tuo, quid faciat pro eis, et maxime pro eis, quæ commisi scienter. Nam si omnes scienter peccantes videris exclusisse, væ universo mundo, quia paucissimos videris inclusisse. *Voluntarie peccantibus, ait Apostolus, jam non relinquitur pro peccatis hostia. Irritam quis faciens legem Moysi, sine ulla miseratione duobus vel tribus testibus moritur. Quanto magis putatis deteriora mereri supplicia, qui Filium Dei conculcaverit, et sanguinem testamenti pollutum duxerit, in quo sanctificatus est, et spiritui gratiæ contumeliam fecerit ? Scimus enim qui dicit : Mihi vindictam, ego reddam* (*Hebr. x*). Vere, Domine, voluntarie post acceptam veritatis notitiam et multum peccavi, et spiritui gratiæ contumeliam feci ; a quo gratia in baptismo accepta remissione peccatorum, post acceptam notitiam veritatis reversus sum ad ea, sicut canis ad vomitum. Sed nunquid te, fili Dei, conculcavi ? Conculcavi, si negavi, quamvis nec arbitrer Petrum conculcasse, quem contigit negasse : qui tunc ardentissime te diligebat, etiam cum semel, et iterum, et tertio te negabat. Num sanguinem testamenti pollutum duxi ? Qui hoc sentit, anathema sit. Absit ut unquam hoc senserit cor meum ! absit ut unquam hæc confessio transeat per os meum !

Non quod Satanas aliquoties non expetierit fidem meam, ut cribraret sicut triticum, sed oratio tua usque ad me pertigit, ut nunquam deliceret a te fides mea. Virtus est voluntarius assensus animi in bonum. Tu scis quam voluntarium semper eum habui in fidem tuam ; tu conserva eum mihi usque in finem. Semper in te credidi ; nunquam te negavi ; semper te amavi, etiam cum in te peccavi. Pœnitet me peccati mei usque ad mortem, sed amoris tui non me pœnitet, nisi quia etiam tunc non sic te amavi, sicut debui ; quia, si sic te amassem,

bus oraverit. Denique eo sensu exponendus est auctor, quo Paulus (*Hebr. x*), post notitiam veritatis acceptam peccantibus hostiam non relinqui asserens.

non peccassem. Sed heu ! quam timeo ne hoc ipsum quod tunc te amavi, proveniat mihi in iudicium ; quia, si tam grave est peccare post acceptam notitiam veritatis, quam gravissimum post gustum boni tui, post acceptam dulcedinem tuæ dilectionis ! Nam etiam in ipsa pueritia mea puer impurus jam ex gratia tua te amabam, et tamen non pueriliter in te peccabam. Extunc usque nunc nunquam cessavi peccare, nec tu mihi bene facere. Quid restat, nisi ut dicatur mihi : *Recepisti bona in vita tua (Luc. xvi)*. Sed converte, Domine, iudicium tuum in misericordiam, et de peccato damna peccatum, ut qui juste me damnare habes, pro tantillo amore quo tunc te amabam, accepta nunc ex gratia tua plenitudine amoris tui, veniam in iudicium tuum, et appaream in sancto tuo, et in oculis misericordiæ tuæ, ea ratione qua apparuit peccatrix illa, de qua dixisti : *Dimittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum (Luc. vii)*. Sed primum dignare cor meum igne perfecti amoris tui, exsudet a me magnus ejus ardor, et excoquat omne peccati venenum ; explore et diluat lacrymis oculorum meorum omne conscientiae meæ contagium ; excruciet crux tua quidquid concupiscentia carnis, concupiscentia oculorum et superbia vitæ longo negligentiae meæ situ est contractum ; pereat ab increpatione vultus tui, quidquid ex voluntate carnis vel consensu mentis, incensum est et suffossum. Domine, qui vult audiat, et irrideat me confidentem ; videat cum peccatrice tua ad pedes misericordiæ tuæ jacentem, lavantem lacrymis cordis, et unguento piæ devotionis ungentem. Eat omnis substantia mea, quamtunc lacunque est, sive in corpore, sive in anima, in pretinum placiti tibi unguenti, quod effundam super caput tuum, cujus caput Deus ; et super pedes tuos, cujus pars ima humilitatis nostræ natura est. Murnuret Pharisæus : Tu miserere mei, Deus meus. Fremat in me dentibus sur loculos habens, dum tibi placeam, non magnipendo cui displiceam. Sit tibi, o amor cordis mei, quotidiana, imo continua hæc unctio mea ; quia, cum ungo te, ungo etiam me. Natura quippe mea nequitiae inveteratæ respondens duritiam, facta est sicut uter in pruina ; quæ nisi unguenti hujus suavitate continua demulceatur, rigescit, durescit, et crepat, et effundit, si quid boni tui intus habere videtur.

Dixisti : *Quod habuit hæc fecit (Marc. xiv)*. Da mihi, Domine, fideliter facere tibi, quidquid habeo, quidquid scio, quidquid sum, quidquid possum ; nihil mihi reservem. Tecum habeo causam, cum nullo hominum ; ad pedes misericordiæ tuæ jaceo, ibi jacebo, ibi plorabo, donec me facias audire vocem tuam bonam, iudicium oris tui, sententiam justitiæ tuæ et meæ, quia a te mihi datæ, *dimittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum (Luc. vii)*. Domine, per omne iudicium, quod dedit tibi Pater, præveni me hoc merito, et judica me hoc iudicio, quia amore amoris tui malo hoc iudicio justificari et salvari, quam alio magnificari et glorificari. Domine,

A non excludas me ab amplexu redemptionis tuæ ; qui per omnia desidero communicare cruci tuæ.

Tu dixisti : *Mihi vindictam ; ego retribuam (Rom. xii)*. Nequaquam, o benignissime. Sed mihi vindictam, ut ego pœniteam. Horrendum est incidere in manus Dei viventis. Præcipe quidquid vis ; sed da mihi intelligere et posse, quod præcipis, qui jam in hoc dedisti paratum cor meum, ut a facienda voluntate tua in nullo se subtrahat cor vel corpus meum. Tu cognovisti sessionem meam, et resurrectionem meam, et omnia mea novissima et antiqua (*Psal. cxxxviii*). Deforma me a sæculo, cui me conformavi ; forma et conforma me gratiæ tuæ ad quam confugi, et da cordi meo formam placitæ tibi pœnitentiæ. Da etiam mihi, Domine, fidem puram et devotam, piam, fortem et inconcussam, ut dicas etiam mihi, gratiam dans pro gratia. « Vade, quia fides tua te salvum fecit (*Luc. vii*). »

MEDITATIO VI.

Anima gaudium beatorum, ac cælum, id est Deum, et arcam testamenti, id est humanitatem Christi, contemplantur

« Vidi ostium apertum in cælo, » ait beatus Joannes, « et vox prima quam audivi, quasi tubæ loquentis mecum, dicens : Ascende huc (*Apoc. iv*). » O Domine, qui cælum et terram creasti, terram autem in peccato et opere Adam maledixisti, et filiis ejus deputasti inhabitandam, in qua quicunque habitant, sub maledicto sunt, cum et veteris maledicti pœnas luunt continuas, declinando a mandatis tuis, novis quotidie cumulantur, de quibus dicitur : « Maledicti qui declinant a mandatis tuis (*Psal. cxviii*), » pertæsus tot maledictionum novarum et antiquarum, quibus et quæ non rapui, cogor exsolvere, et quæ rapui, cum multiplici senore exigor : quam libenter, quam desideranter fugerem de terra nostra in cælum tuum, quod semel mundatum a superbia, projecto inde superbo, tibi retinuisti, si ascensum invenirem et ostium apertum. Audio nihil esse ibi malorum omnium quæ hic patimur ; non esse ibi matutinum et vespertinum, matutinum lætitiæ non demorantis, vespertinum demorantis fletus, quorum exitus tu scis quantum me delectaret ; sed unam ibi esse diem de visionis tuæ continua gloria festivam, feriatam ab omnibus, quæ festum vultus tui inturbare possint. Audio, quia ignis, grando,nix, glacies, spiritus procellarum, illuc non ascendunt, quæ ad affligendos nos, facientia verbum tuum, super nos huc assidue descendunt ; nulla ibi mors vel corruptio corporum vel animarum, remota penitus omnis perturbationum pestis, una ibi virtus, una felicitas et gaudium, charitas tua fruens bono suo absque suspitione perdendi. Audio adhuc festivam diem illam angelorum gaudiis et laudibus celebrem, apostolorum et martyrum coronis gloriosam, et omnium bonorum, qui ab initio tibi placuerunt, Ecclesiam inibi congregatam, et ad diem festum hunc perpetuas fixisse mansiones. Quorum cum duos aut tres

in terris aliquando videmus in nomine tuo congregatos, te in medio eorum existente, si tam bonam et tam jucundam videmus eorum cohabitationem, tam plenam unguento Spiritus sancti, ut palam sit omnibus tuam illic mandatam benedictionem, quanto maxime ubi congregasti sanctos tuos, qui ordinaverunt testamentum tuum super sacrificia, et facti cœli annuntiant justitiam tuam (*Psal. ix*)?

Non enim solus ille dilectus discipulus tuus illic invenit ascensum; nec soli illi ostensum est ostium in cœlo apertum. Palam quippe omnibus pronuntiasti, non per præconem, vel per prophetam quemlibet, sed per temetipsum, dicens: « Ego sum ostium; per me si quis introierit, salvabitur (*Joan. x*). » Tu ergo es ostium. Et cum dicis: « Per me si quis introierit, » omnibus intrare volentibus videris apertum. Sed si ostium patens in cœlo videmus, nos qui in terra sumus; quid prodest nobis, qui illic ascendere non possumus? Respondet Paulus: « Qui ascendit ipse est, et qui descendit (*Ephes. iv*). » Quis hic est? Amor. Amor enim ad te, Domine, in nobis illic ascendit, quia amor in te huc ad nos descendit. Quia enim amasti nos, huc descendisti ad nos; amando te, illic ascendemus ad te. Sed tu ipse qui dixisti: « Ego sum ostium, » per temetipsum te obsecro, aperi nobis temetipsum; ut ostendas evidentius cujus domus ostium sis, quando et quibus apertum. Domus cujus ostium est, sicut jam dictum est, cœlum est, quod Pater inhabitat, de quo legitur: « Dominus in cœlo sedes ejus (*Psal. x*). » Si quidem nemo venit ad Patrem, nisi per te, qui es ostium. Sed dicit quidam servus tuus: Qui visibilibus adhuc pulchritudinibus delectantur, nec possunt de Deo spirituale aliquid cogitare, quoniam terræ præferunt cœlum; tolerabilior est eorum opinio, si Deum, quem adhuc corporaliter cogitant, in cœlo potius esse credant quam in terra. Nam, o conditor omnium, et locorum et temporum, tu nec tempore moveris, nec loco teneris, nec cœlo corporeo sustentaris ne cadas, nec sic in eo habitas ut cœlum et terram non impleas: ubique præsens, si de illocali hoc dici potest; ubique totus, si in te vel de te prædicari potest totitas, in quo non est particularitas. Tu ipse tamen docuisti nos dicere: « Pater noster, qui es in cœlis (*Matth. vi*). » Et hæc opinio sic omnes complectitur, ut ab omnibus hominibus, etiam Judæis et ethnicis, in cœlis Deus habitare perhibeatur. Sed alia est veritas, quod falsum est, opinantium; alia, quod verum est proferentium talibus rerum nominibus, ut et ab intelligentibus veritas possit intelligi, et opinantes, quia res sicut sunt, cogitare vel intelligere non possunt, ex rerum nominibus aliquanto tolerabilius permittantur opinari. Unde Propheta qui dicit, « Deus autem in cœlo (*Psal. cxiii*); » paulo post: « Qui habitat, inquit, in Jerusalem (*Psal. cxxiv*). » Ad te ergo tendentibus, post te anhelantibus responde, obsecro. Rabbi, ubi habitas? Cito respondes et dicis: « Ego in Patre, et Pater in me (*Joan. xiv*); » et alibi:

A « In illo die vos cognoscetis, quia ego sum in Patre meo, et vos in me, et ego in vobis (*ibid.*); » item: « Ego in eis, et tu in me, ut sint consummati in unum (*ibid.*). » Locus ergo tuus Pater est, et tu Patris; et non solum, sed etiam nos locus tuus sumus, et tu noster. Cum ergo, o Domine Jesu, tu es in Patre, et Pater in te, o summa et indivisa Trinitas, tu tibi locus es; tu tibi cœlum es; sicut non habens ex quo, sic non indigens in quo subsistas, nisi ex teipso in teipso.

Cum autem nos inhabitas, cœlum tuum sumus, utique, sed non quo sustentaris ut inhabites, sed quod sustentens ut inhabitetur; tu quoque cœlum nobis existens, ad quem ascendamus, ut inhabitemus. Nostra ergo, ut video, in te, vel tua in nobis habitatio, nobis cœlum est: cœlum vero cœli tibi æternitas tua, qua es, quod es in teipso, Pater in Filio, et Filius in Patre; et unitas qua Pater et Filius unum estis, id est, Spiritus sanctus, non quasi aliunde veniens et medium se faciens, sed coessendo in hoc ipsum existens. Unitatis vero, qua in nobis vel in te unum sumus, auctor et ordinator est idem Spiritus sanctus, filios Dei faciens nos per gratiam, qui filii iræ eramus per naturam, dicente Apostolo. « Videte qualem charitatem dedit nobis Pater, ut filii Dei cognominemur et simus (*I Joan. iii*). » Dono utique, qui est Spiritus sanctus. Et post pauca: « Charissimi, nunc filii Dei sumus: et nondum apparuit, quid erimus. Scimus quoniam, cum apparuerit, similes ei erimus, quoniam videbimus eum sicuti est (*ibid.*). » Nativitas vero Filii de Patre, æternitatis natura est; nativitas in nobis, gratiæ adoptio est. Illa nec fit, nec facit unitatem, sed ipsa in Spiritu sancto unitas est, ista non est, sed fit per Spiritum sanctum, in quantum similitudine Dei insignitur, equidem ultra modum naturæ humanæ, sed citra essentialiam divinæ. Nam et semen hujus nativitatis Spiritus sanctus dicitur, de quo dicit idem Apostolus: « Omnis qui natus est ex Deo, non peccat, quoniam semen ipsius in eo manet, et ideo non potest peccare (*ibid.*). » Similitudinem autem ipsam Dei conferet nobis visio ejus, qua Deum videbimus, non quod est, sed sicut est; et ipsa est similitudo, qua similes ei erimus. Nam videre Patri Filium, hoc est esse quod Filius; et e contrario. Nobis autem videre Deum, hoc est similes esse Deo. Hæc unitas, hæc similitudo, ipsum est cœlum, quo Deus in nobis habitat, et nos in Deo. Tu autem cœlum cœli es, o summa Veritas, qui est quod es, qui a te tibi es, tuus tibi, sufficiens tibi; cui nihil deest, nihil redundat; apud quem nulla discrepantia, nulla confusio, transitio nulla, nulla transmutatio vel vicissitudinis obumbratio; nulla indigentia, nulla mors; sed est ibi summa concordia, summa evidentia, summa plenitudo, summa vita. Creaturæ autem tuæ nulla tibi turpitudine turpis est; nec nocet malitia; nec error errat: qui bonis suas singulis virtutum vel beatitudinis præordinasti mansiones ad quas omnino pervenire

habent, quæcumque impediât vel retardet necessitas, malisque in malo suo terminos præfixisti, quos præterire non sit potestas, etiamsi non desit voluntas.

O Domine, hæc altitudo, hoc profundum, hæc sapientia, hæc virtus; nunquid hoc cœlum, cuius tu es ostium? Sic plane, sic est. Unde et aperto ostio, sicut dicit idem Joannes: « Arca testamenti visa est in cœlo (*Apoc. 1*). » Quid enim est arca testamenti cognita in cœlo, nisi, sicut dicit Apostolus, dispensatio sacramenti absconditi a sæculis in Deo, qui omnia creavit (*Ephes. 11*)? Tu enim vere arca testamenti es, in quo reconditum est a sæculis, et in novissimo tempore impletum quidquid ab initio mundi a sanctis omnibus et prophetis testificatum est, lege, prophetiis, signis et prodigiis. Tu arca es circumtexta ex omni parte auro mundo; quia in te requievit, teque totum complexa est glorificans sapientiæ Dei plenitudo. In te est urna aurea habens manna, sancta et immaculata anima, quam corporaliter inhabitavit plenitudo divinitatis; et virga Aaron quæ fronderat, dignitas sacerdotii æterni; et tabulæ testamenti, quibus hæres gratiæ tuæ constitutus est mundus, gentesque positæ sunt cœzæredes, et concorporales, et participes promissionis tuæ. Supra quæ Cherubin gloriæ, plenitudo scientiæ; supra autem, non quasi dignitate præeminentia, sed ab his portari et fulciri indigentia; obumbrantia propitiatorium, id est, mysteriorum propitiantis gratiæ tuæ incomprehensibilitatem testantia. Hæc bona a sæculis in cœlo secreti tui abscondita, in fine sæculorum desideranti mundo ostendisti, cum temetipsum ostium in cœlo aperuisti. Aperuisti autem, cum apparuit gratia tua omnibus hominibus, erudiens nos; cum apparuit benignitas et humanitas tua, non ex operibus justitiæ quæ fecimus nos, sed secundum misericordiam tuam salvos nos faciens (*Tit. 11*). Tunc aperto cœlo omne bonum, omnis suavitas cœli se terris infudit. Tunc quanta in te esset bonitas circa nos, o Deus, qui proprio Filio tuo non pepercisti, sed pro nobis omnibus tradidisti eum, omnibus palam innotuit; cum notum fecisti mundo salutare tuum, et in conspectu gentium revelasti justitiam tuam, quam in sanguine unici tui nobis fecisti; cum ipse casam

A sicut Thomas (*Joan. 20*), sed in apertum ostium toti intremus usque ad cor tuum, Jesu, certam sedem misericordiæ, usque ad animam tuam sanctam, plenam omnis plenitudinis Dei, plenam gratiæ et veritatis, salutis et consolationis nostræ. Aperi, Domine, ostium lateris arcæ tuæ, ut ingrediantur omnes salvandi tui a facie diluvii hujus inundantis super terram; aperi nobis latus corporis tui ut ingrediantur qui desiderant videre occulta Filii, et suscipiant profluentia ex eo sacramenta, et pretium redemptionis suæ. Aperi ostium cœli tui, ut videant bona Domini in terra viventium redempti tui, qui adhuc laborant in terra morientium; videant et concupiscant, ardeant et currant, quibus factus es via, per quam illuc itur; veritas ad quam

B itur; vita propter quam itur; via, exemplum humilitatis; veritas, puritatis; vita, vita æterna.

C Hæc omnia factus es nobis, misericors Pater, suavis Domine, dulcis frater, qui sumus filioli tui, quibus dicebas: *Filioli mei, adhuc modicum vobiscum sum (Joan. 1311)*: servi tui, quibus dicebas: *Vos vocatis me, Magister et Domine; et bene dicitis; sum etenim (ibid.)*: fratres tui, quibus mandasti, ut irent, ubi te viderent. O bone Pater, dulcis frater, suavis Domine, bonus quidquid es, et dulcis, et suavis, in quo abundat tota bonitas, aperi nobis te, ut de te usque ad nos manet tua suavitas, impleat nos. Aperi mihi te, qui es ostium, ut per te aliquoties affectu, etsi adhuc non mereor pleno effectu, ingrediar in locum tabernaculi admirabilis usque ad domum Dei (*Psal. 131*). Revelasti enim aliquando auriculam servi tui, ut aliquando subaudierit vocem illic exultationis et confessionis soni epulantis; sed procedere non licuit. Propter quod merito tristis es anima mea; merito conturbas me. Sed spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi, salutare vultus mei et Deus meus (*ibid.*). Aperi mihi, Domine, ut, quia homo alienus, non sum dignus adhuc civis illic ascribi, donante te, vel aliquoties vel aliquantulum ibi liceat mihi peregrinari, ut videns videam gloriam tuam, nec nisi expulsus exeam. Si sæpius illuc meruero ascendere, si aliquandiu immorari, si serius redire, innotescam civibus tuis, illis non lætantibus, sed sicut lætantibus omnibus habitantibus illic, quorum lætitiâ nulla verba exprimunt, quorum participatio in idipsum, nec ut alienum me habebunt, si aliquando in aliqua tuæ illius domus parte jubeas me inter eos requiescere. Domine, inquietum et impatiens est ad te cor meum, nec extra te requiem ei invenio. Propter quod, cum expellor a cœlo, a tædio vitæ meæ libet etiam me aliquando descendere ad infernum viventium (ne contingat me illuc descendere morientem), ut videam quid etiam ibi agatur. Sed cum in primo ejus limine scriptum invenio, quia in inferno non est qui constebitur tibi, anathema ei dicens, inde refugio. Audio intro fletum oculorum et stridorem dentium; sed non mihi contingat, Domine, usque illuc descendere. Ad te, Domine, ad te oculi mei

semper, qui habitas in cœlis; ad domum tuam, ad civitatem tuam, Jerusalem, unde ad nos descendisti; cujus tecum tam mirabile exemplar nobis detulisti. A quo accensus, ardens et cupide sæpe illuc recurro. Si te ostium invenio apertum, ingredior; et bene mihi est, quandiu licet: si clausum invenero, confusus redeo. Et prohibitus videre gloriam tuam, remittor miser in domum meam, et cogor pati domesticam et familiarem paupertatem meam. O si videbo, o si durabo, o si unquam aliquando audiero: *Intra in gaudium Domini tui* (*Matth. xxv*); ut sic introeam, ut ultra non exeam. Potens es, Domine, et veritas tua in circuitu tuo. Perfice quod fecisti, dona quod promissisti.

MEDITATIO VII.

Anima videndi Dei desiderium exprimit.

Tibi dixit cor meum: Exquisivit te facies mea: faciem tuam, Domine, requiram. Ne avertas faciem tuam a me; ne declines in ira a servo tuo (*Psal. xxvi*). Comparare quidem faciem meam faciei tuæ, Domine Deus, inspector et iudex cordium, temerarium nimis videtur et insolens, cum, si introieris in iudicium cum servo tuo, non habeat facies iniustitiæ meæ, nisi fugere a facie justitiæ tuæ. Sed si, dominante te, charitas ardens excusaret, humilitas pia adjuvaret paupertatem meam; fugiant qui oderunt, ego non fugerem a facie tua. Altera enim præsumit, altera nutrit fiduciam. Harum ego conscius mihi non sum, sed amicum proleator. Si enim interrogas me, sicut interrogasti Petrum: *Amas me* (*Joan. xxi*), dicam plane, dicam confidenter: Domine, tu omnia nosti; tu scis quia volo amare te. Quod etiam sic vult, ut nihil sic velit cor meum, quam amare te. Humilitatem etiam amplector, quam diffiniunt diffinientes, contemptum propriæ excellentiæ: sed dum quasdam excellentiarum minutias nonnunquam inscius incurro, vel cum offeruntur, non satis cito me inde excutio, optime scio, quia humilis non sum. Est alia humilitatis species, scilicet notitia sui, in qua si iudicor, secundum ea quæ in me novi, actum est de me: et malo, ut aiunt, omne tendi pedem in justitiam iudicii tui. Si autem hoc apud te virtus iudicatur, si peccatum meum coram me est semper, huius virtutis non omnino expertem me arbitror: cum etiam nolenti mihi, et rebus melioribus intento, sic sæpe fœda peccatorum meorum facies mentis meæ oculis se ingerat, ut propter ipsa ipse me oderim. O Domine, quid multa dicam de ignominiosa facie conscientiæ meæ? Qualiscunque, quomocunque sit; sic tota ejus facies tuam faciem desiderat, ut omnia quæ sunt vitæ huius, ipsamque vitam, præ amore ejus fastidiat et despiciat; nec curet omnino quid videar, dum te videat.

Sic interim, o visus desiderabilis! exquirat te facies mea; faciem tuam requiro, ne, obsecro, avertas eam a me (*Psal. xxvi*). Sed doce me interim, o aterna sapientia, illustratione ipsius vultus tui, quæ sit ista facies et facies; quia, licet desiderio alterius ad alteram contrabescam, neutram tamen

A satis novi. Scio enim quia, si non est datum Paulo apostolo ut videret in hac vita te facie ad faciem, et dilecto discipulo tuo, sicuti es, quod sic diligenti et sic dilecto non conceditur, non sani est capitis, a quo hoc speratur vel quæritur. Tamen ubi audio in David faciem et faciem, non possum desperare, quod audio de te aliquem sperare: non quod oblitus sim, quis sim; sed spero de indulgentia misericordiæ tuæ: et quia licet misere in hoc proficiam, nollem te minus amare ab ullo te amante. Nam licet Moysi videatur esse negatum, quod tamen David nullo modo erat desperatum (*Exod. xxxiii*); tamen de eodem Moyse, cæterisque patribus cantat et psallit iste David: *Quia non in gladio suo possederunt terram, et brachium eorum non salvavit eos; sed dextera tua, et brachium tuum, et illuminatio vultus tui* (*Psal. xlvi*). De seipso etiam, Domine, inquit, *in voluntate tua præstitisti decori meo virtutem. Avertisti faciem tuam a me, et factus sum conturbatus* (*Psal. xxix*). Eam ergo, dulcissime, faciem, quam avertisti aliquando a sancto David, et factus est conturbatus, converte ad me, et ero consolatus; quam priusquam avertisses ab eo, in voluntate tua præstitisti decori ejus virtutem. Et possideat terram meam dextera tua, et brachium tuum, et illuminatio vultus tui, quæ terram patrum possedit, in quibus complacui. Nam de vultu tuo et facie tua neminem audio tam sæpe, tam familiariter agere et loqui quam David (*Psal. xvi*): nec credendum est eum C iudicium suum prodire, et cum vultu tuo lætitia se præsumit adimplendum. Qui etiam beatificans beatum populum, qui scit jubilationem: *Domine, inquit, in lumine vultus tui ambulabunt* (*Psal. lxxxviii*). Quam attentius possum, o Deus cordis mei, consulens ipsum vultum tuum, ut de eo super hoc iudicium meum prodeat, conclamante in hoc omni conscientiæ meæ assensu, vultum tuum hunc, et faciem tuam invenio esse notitiam veritatis tuæ; cui beatus populus tuus facies exhibens bonæ voluntatis, jubilat gaudium in Spiritu sancto, et magni anni jubilæi festum in contemplatione et fruitione ipsius veritatis tuæ; in cujus etiam lumine ambulat, gressus suos et omnia sua dirigens secundum iudicia justitiæ tuæ. Est quidem alia facies, et alius vultus notitiæ tuæ, de qua dictum est ad Moysen: *Facies mea non videbitur tibi: non enim videbit me homo et viet* (*Exod. xxxiii*): visio vel scientia divinæ maiestatis tuæ, quæ in hac vita melius nesciendo scitur, et scire aliquem, quomodo eam nesciat, hæc in hac vita summa ejus scientia est. Sed, o Domine, licet tenebras ignorantæ nostræ et cæcitatibus humanæ posueris latibulum faciei huius; tamen in circuitu tuo tabernaculum tuum, luminosi scilicet tui, sancti aliqui fuerunt, qui de luminis et ignis tui contubernio lucentes et ardentes, verbo et exemplo cæteros illuminabant et accendebant, et huius supereminentis notitiæ tuæ solemne gaudium in futura nobis

vita deauntiabant, qua videberis sicuti es, vel facie ad faciem : interim vero per eos fulgura veritatis suæ alluxerunt orbi terræ, et illuxerunt coruscationes, ad quas hilarescunt, qui sanos habent oculos ; commoventur autem et conturbantur, qui diligunt tenebras magis quam lucem. Nam manifestatio hic veritatis tuæ, per quoscunque fiat, sic est sicut sol tuus, quem facis oriri super justos et injustos (*Math. v*), qui in suæ naturæ puritate permanens, utitur rerum materiis, sicut eas invenit, lutum stringens, ceram solvens, illustrans omnem oculum et videntem et cæcum, videntem, ut illustratus plus videat, cæco in sua cæcitate permanente. Sic et tu, o sapientia Dei et lux veritatis, cum venisti in mundum, per quem mundus factus est, illuminasti omnem hominem venientem in hunc mundum ; sed tenebræ te non comprehenderunt. Quotquot autem te receperunt, et lucem veritatis tuæ, dedisti eis potestatem filios Dei fieri.

MEDITATIO VIII.

De multiplici facie hominis, et osculo atque ampexu sponsi et sponsæ.

Fulguras omnibus, o sol justitiæ, lumen vultus tui, et veritatis tuæ splendorem, sponsam tuam, quæcunque illa est, invitas, dicens : *Ostende mihi faciem tuam, soror mea (Cant. n)*. Statimque anima bonæ voluntatis, cui de cælo pax annuntiatur, qui frater est Christi, cujus anima soror ejus appellatur, sicut est, sic in sancto tuo desiderat apparere tibi, et in lumine tuo videre lumen. Si peccator est, ostendit tibi faciem miseræ suæ, requirens faciem misericordiæ tuæ ; si sanctus est, occurrit tibi in facie justitiæ suæ, et invenit in te faciem similitudinis suæ, qua justus Dominus justitias diligit. Porro cui frons est meretricis, non vult erubescere, et fugiens veritatem tuam incurrit severissimam justitiam tuam. Quot enim anima humana habet affectiones, tot ad te habet facies. Tu autem, o Veritas, omnes excipis, et omnibus te mutuans, in te ipsa non mutaris. Invenit in te pia humilitas familiarem gratiam ; invenit ardens amor suavem olei materiam ; invenit humilis cordis contritio paratam sibi a te justitiam ; invenit frons meretricis confusionem suam. Sic, o summa justitia, misericordia in te et veritas obviant sibi (*Psal. lxxxiv*), cum veritas humanæ justitiæ in anima justa, humiliter confitetur, et tuæ justitiæ veritas in veritate contenti quasi juste miseretur. Et dum porrigit illa osculum justæ confessionis, tu eam excipis in osculo pacis. Hoc est osculum sponsi et sponsæ, cujus facies ut digna inveniretur osculo tuo, o Domine, tua facies conspuita est ; ut illius appareret decora et speciosa, tua facies alapis palmarum, et arundinum ictibus facta est livida ; tua in oculis hominum saturata est opprobriis, ut illius pulchra et speciosa appareret in oculis tuis. Quin insuper fecisti ei lavacrum tui pretiosi sanguinis, in quo lavarentur filii Dei, horribilia pro nobis patiens, qui fecimus horribilia, pro quibus facie summæ justitiæ in nullo satisfacere

A potuisset facies cujusvis poenitentiae, nisi eis quæ pro nobis passus es, addita fuisset tua innocentia : et quia cum esses Filius, exauditus es pro tua reverentia. Pro meis enim manibus, Domine, quæ fecerunt quæ non debuerunt, tuæ manus clavis transfixæ sunt : pedes tui pro meis pedibus, oculi tui pro illicito visu meo, aures pro auditu, in mortem obdormierunt. Lancea militis apertum est latius tuum, ut de impuro corde meo per vulnus tuum totum aliquando efflueret, quidquid in eo longa labe fuerat incensum igni et suffossum. Ad ultimum mortuus es, ut ego viverem : sepultus ut ego resurgerem. Hoc est osculum dulcedinis tuæ ad sponsam tuam : iste est amplexus dilectionis ad amicam tuam. Væ ei qui hujus osculi particeps non fuerit !

B Væ qui de amplexu isto ceciderit. Hoc osculum accepit in cruce latronis confessio (*Luc. xxii*) ; hoc accepit Petrus, cum respexit eum Dominus negantem, et egressus foras flevit amare ; et plurimi eorum qui te crucifixerunt, post passionem tuam ad te conversi, in hoc osculo tibi confederati sunt. In amplexu isto exsultabat Maria illa, septem olim dæmoniorum possessio (*Joan. xx*) : de quo ceciderat discipuli proditoris malitia. In hoc amplexu stringebantur publicani et peccatores : quorum conviva et amicus factus es (*Math. ix*). Illic, Raab meretrix conversa, Babylon te sciens, alienigenæ, Tyrus, et nigri Æthiopes (*Psal. lxxxvi*).

Quo autem, Domine, trahis eos, quos amplecteris et astringis, nisi ad cor tuum ? Cor tuum dulce est illud manna divinitatis tuæ (*Hebr. ix*), quod intus habes, o Jesu, in urna aurea supersapientis animæ tuæ. Beati, quos ad eam tuus trahit amplexus ; beati, quos in abscondito absconditi illius abscondisti, in medio cordis tui, et scapulis tuis obumbrantur a conturbatione hominum, nec habent spem, nisi sub pennis tuis protegentibus et foventibus. Scapulis enim virtutis tuæ obumbrantur, qui in abscondito cordis tui absconduntur ; suaviter dormientes, et dulci expectatione lætantes inter medios clerici meriti sanctæ conscientiae, et expectationis præmii promissionis tuæ ; non propter pusillanimitatem deficientes, vel propter impatientiam murmurantes. Sed et qui se dulcius osculantur, mutuo sibi suos spiritus infundunt : quorum quibusdam odoribus dulce habent perfundi. Accipe tibi, Domine, nec respuas totum spiritum meum, quem totum in te effundo, qui totus olet ; infunde mihi totum tuum, qui totus quod est redolet ; ut de tui suavitate meus ultra non oleat ; et tui dulcis odor, o dulcissime, semper ulterius in me permaneat. Hoc est quod agitur, cum facimus, quod in tui commemorationem nos facere præcepisti (*I Cor. xi*) : quo in salutem filiorum tuorum nil dulcius, nil potuit provideri potentius : cum manducantes et bibentes incorruptibile epulum corporis et sanguinis tui, sicut munda animalia tua ab intestino memoriæ cogitandi dulcedine, quasi ad os reducimus ; et in novum et perpetuum salutis nostræ effectum novo

semper precibus affectu ruminantes, rursam suaviter in ipsa recondimus memoria, quid pro nobis feceris, quid fueris passus. Ubi dicis animæ desideranti: *Dilata os tuum, et ego implebo illud (Psal. LXXX)*; et illa gustans et videns suavitatem tuam sacramento magno et incomprehensibili, hoc efficitur quod manducat, os ex ossibus tuis, et caro de carne tua, ut sicut orasti Patrem iturus ad passionem (*Joan. xvii*); hoc Spiritus sanctus hic in nobis operetur per gratiam, quod in Patre et te Filio ejus est ab æterno per naturam: ut sicut vos unum estis, ita et nos in vobis unum simus. Hæc est, Domine, facies tua ad faciem te desiderantis; hoc est osculum oris tui ad os te amantis; hic est amplexus dilectionis tuæ ad amplexum sponsæ tuæ aspirantis tibi et dicentis: *Dilectus meus mihi, et ego illi: in medio uberum meorum commorabitur (Cant. i et ii)*. Et: *Tibi dixit cor meum: Exquisivit te facies mea (Psal. xxvi)*. Nam si facies animæ nostræ tuam faciem non requirit, non est facies ejus naturalis, sed bestialis aliqua larva. Quis non requirat eam? Quis non infirmabitur pro ea? Quis non languebit? Quis non deficiet? Quis non morietur? Miserere, Domine. Jam post eam mortuus fuissem nescio quali morte, nisi visitatio tua custodisset spiritum meum. Econtra invenit in te inimicus in tempore vultus tui clibanum ignis, peccator partem calicis sui, laqueos, ignes, sulphur, spiritus procellarum: superbus potentiam qua superbis resistit; hypocrita, lucem veritatis quam odit. Et hi omnes propriis privatorum malorum suorum facibus cauteriatas habentes conscientias, quasi generalem habent faciem malitiæ impœnitentis; et tu excipis eam in facie justitiæ juste judicantis, et odientes justitiam in odio iniquitatis. Quia enim probaverunt se Deum non habere in notitiam; tradidisti eos, Deus, in reprobum sensum, ut faciant ea, quæ non conveniunt (*Rom. i*): quæ turpia sunt ad commemorandum ante te; quæ tamen impudenter et irreverenter fiunt ante te; et de concupiscentiis suis et filiabus earum, et de peccatis, et eorum filiis, et filiis filiorum, nectunt sibi lacrymosam illam duram et longam catenam, de multitudine peccatorum, quasi de connexionione ansularum ferrearum suaviter interim stridentem, sed insolubiliter stringentem, per quam trahuntur in infernum: ubi nullus ultra constebitur tibi, o Deus; ubi nulla spes, nullus inde regressus. De quibus miror, si positis in inferno scire quoquo modo dabitur, quantum sit bonum te fruendi: quod si aliquo modo datur eis scire, non puto in inferno majus esse tormentum, quam tua visione carere. Sed, heu! heu! qui horribilia commiserunt horribilia insuper patientur, quia impœnitentibus sanguis tuus, Christe, non subveniet: quin potius rei judicabuntur sanguinis tui, quem peccando et non pœnitendo conculcaverunt. Hæc est facies furoris tui, quam Propheta pavet, et tremit ad faciem eorum, quos exspectat, sicut dicit Apostolus: *Terribilis quædam expectatio*

A judicii, et ignis æmulatio, quæ consumptura est adversarios (Hebr. x). Domine Deus, iudex vivorum et mortuorum, isti sunt duo greges dexteræ tuæ et sinistræ in die judicii tui. Et inter medias sortes has, et clericos hos, sortem mortis et vitæ, perditionis et redemptionis, iræ et gratiæ, ubi parebo?

O veritas, veritas, per gloriam et majestatem faciei tuæ, ne abscondas eam a me; sed fulgura in me totas ejus coruscationes, ut in lumine ejus videam lumen, scilicet quid facies mea sit ad tuam, quid tua ad meam: utrum sicut est veritas in te, Jesu, sic veritas sit in me deponere me secundum pristinam conversationem veterem hominem, qui corrumpitur secundum desideria erroris. Omnino enim, o veritas, quod te quæram, scio; sed utrum vere quæram, nescio. Hæc est facies mea ad te, magna miseriæ meæ, et magna cæcitatibus meæ. Licet enim consolationes tuæ nonnunquam lætificent animam meam; scio tamen quis fuerim, modo autem nescio, quid sim. Unam petii a Domino, hanc requiro: ut sicut ad te anxietur facies miseriæ meæ; sic super me amplius et amplius illustret se facies misericordiæ tuæ, usque ad omnimodam consumptionem omnis miseriæ et caliginis meæ.

MEDITATIO IX.

Anima discutit, seu in iudicium vocat cogitationes suas et affectus.

Tanta, Domine, est in me miseriæ meæ densitas et immensitas, ut nec sufficiam eam per partes dispicere, nec totitatis ejus enormem faciem pervidere. Nam ecce sicut solet, caligo ejus me obvolvitur: nec ad te Dominum Deum meum, cui loqui, quem audire desidero, liber est visus, vel expeditus auditus. Sic mihi semper facit, sic a se me rejicit domus propria conscientiæ meæ. Nunquid hoc est, *Tollatur impius, ne videat gloriam Dei (Isa. xxvi)*? Et cum mentis oculis obtenebratis, palpando quodam modo nitior quo tendebam, lassata et quassata ardentis desiderii intentione, de altis tuis in profunda mea recido; a te in me; a me subter me; et resoluta omni conatus mei machina, sicut inane quiddam pulveris projectum a facie terræ efficior ventorum ludibrium per phantasmata cogitationum, voluntatum, affectionum, tot quot vultus hominum, quot horarum momenta, quot rerum vel eventuum incursus vel occurus. Ideo enim facies bonitatis tuæ super me semper intendat benefaciendo, facies miseriæ meæ stolidam semper terram respiciens sic cæcitatibus suæ caligine obvolvitur, ut nec sciat, nec possit coram te apparere, nisi in quantum faciei veritatis omnia transividentis quomodocumque sit, non potest latere. Propter quod relinquens munus meum ante altare, indignans mihi et excutiens me, surgo in memetipso, et accensa verbi Dei lucerna in indignatione et amaritudine spiritus mei ingredior tenebrosam domum conscientiæ meæ; quasi perversurus unde tenebræ istæ, unde caligo odibilis, dividens inter me et lumen cordis mei.

Et ecce quasi quædam muscarum pestis ruens in

oculos meos, et pene exturbant me a proprio conscientie mee domicilio. Ingredior tamen sicut in rem juris mei; et ecce cogitationum turba tam proeas, tam indisciplina, tam varia, tam confusa, ut discernere eas non sufficiat cor hominis, quod eas genuit. Resideo tamen quasi iudicaturus eas. Jubeo eas stare prope me, ut vultus singularum nationesque dignoscam, singulis suum apud me locum daturus. Priusquam perspiciam, priusquam dignoscam, dissiliunt, et alie pro aliis se offerentes irridere videntur iudicantem. Indignor et irascor mihi. Exsurgo quasi severus in eas acturus pro potestate, sicut in regno meo. Adduco mihi, et quasi ad consilium assidere mihi facio, quas certas et stabiles aliquando expertus sum, haustas de fontibus Salvatoris: ipse iudex, ipse accusator, ipse testis. Secerno in partem immundas et pessimas, quasi indignas audiri, et absque omni iudicio damnandas, et debita poenitentiae poena plectendas. Otiosas, odiosas, quasi quasdam muscarum importunitates abigo. Admitto interim quasi rationabiliter audiendas et emittendas, negotiosas vel occupatorias, sua eis tempora, suaque loca distribuens. Quae damnatur iudicio propriae conscientiae, absque murmure suam suscipiunt sententiam. Otiosae rem videntes serio acitari, diffugiunt, vel efficiuntur lentiores; verentes interturbare quae geruntur. Negotiosae negligi se videntes, et sicut causis suis cessantibus ad modicum utiles, iam prope inter otiosas computari se erubescunt, recedunt. Sic ergo discussa aliquantisper cogitationum caligine, converto me ad earum originem, ad ordiendam scilicet affectuum disciplinam, et invenio necessitate solitudinis in quam transfugi, obstructos eis aditus et exitus, in his quae carnis sunt: quos si invenirem patentes, confiteor miseriam meam, suspectissimam haberem infirmitatem meam. Sed et princeps eorum amor, per gratiam ejus qui me confortat, uni illi, quam peto, assidue vacans, omnem eorum turbam sibi redigit in servitum: leges dat, modos informat, praefigit terminos, quos praeterire non licet. Jam ergo discussa omni caligine, saniores in te oculos converto, o lux veritatis; et exclusis omnibus, tecum, o veritas, me includo; et abscondens me in abscondito vultus tui, secretius et familiarius te alloquor; et omnes conscientiae meae sinus tibi aperiens, et projecta veste pellicea adae, quam ei fecisti ad protegendum opprobrium confessionis suae, nudum me sicut me creasti, tibi exhibens, aio: Ecce me, Domine, non qualem me fecisti; sed qualem me feci, ex quo a te defeci. Ecce vulnera mea recentia et antiqua: nihil subtrabo, omnia tibi expono, et bona tua, et mala mea. Ad imaginem tuam me creasti; in paradiso tuo me collocasti; in media sorte filiorum tuorum locum nominatum mihi dedisti; ab ipsa pueritia mea impura super me lumen vultus tui signasti. Ego de paradiso fugi; pro loco quem dederas cloacam inveni, et in ea me obvolvii. Signaculum vultus tui affectu semper tenui, sed opere abjeci: quia sequendo con-

A cupiscentias deas et vanitates cordis, adolescentiam meam perdidit: et pene viam carnis ingressus sum. Semper autem spiritus meus te dilexit: etiam cum caro neglexit.

Cum ab his fugerem, ad te confugi; et tu de saeculi voragine me extraxisti; foedus tecum pepigi; juravi et statui custodire iudicia iustitiae tuae. Et tu misericordiae tuae sinum mihi aperiens, in eum me collegisti, in quo cum suaviter quiescerem, diem hominis vidi et concupivi. Et emisisti et nolentem et volentem; sed tamen me a te non dimisisti. Si obliviscebam aliquando Dei mei, et si extendebam manus meas quo non debebam, statim interius omnia ossa animae meae baculo disciplinae tuae confringebant secreti conscientiae meae tortores, exterius vero supra dorsum meum fabricaverunt peccatores. Sic cadentem, resurgentem, morientem, reviventem, multo me tempore sustinisti et sustentasti. Cum ad ultimum et corpore deficerem et mente, et de ventre inferi clamarem ad te, statim mihi adfuisti: porrexisti manum, de lacu miseriae meae eduxisti. Restituisti in antiquum, et ampliolem quam prius salutis tui laetitiam mihi reddidisti. Sic fui, Domine, sic sum: en totus tibi adsum. Mala mea quae patent, nec te nec me latent: sed sunt plura quae me per caecitatem meam vel oblivionem latent, quae tamen tibi patent. Si bona in me ulla, incorrupta nulla, quia plura mihi praeripuit inimicus: vel si hoc non potuit, quovis modo corrumpit: quamvis plura ego mihi, quam inimicus. Ecce coram te facies mea, cujus nomen est miseria, ad faciem tuam, o summa misericordia. Angulos ejus occultos et recessus non tibi occulto; tu scis, o veritas; et precor te, ut coram te hoc sit veritas. Nullum enim sic timeo sicut me ipsum, ne vel sciens vel nesciens decipiam meipsum. Nunquid non credo te, non credo tibi, non credo in te, Deus meus? Non irrideant me diffidentes fines et terminos fidei meae; corde, ore, manu, scripto, tibi offero, lux veritatis, scilicet voluntarium et plenum credendi assensum in omnibus quae de te credit Ecclesia catholica. Hoc fidei meae fines, si sufficient, imple; si minus sunt, supple. De spe autem confidenter dico; quia non vere credo, si aliud spero, quam quod credo. Te credo, te spero; te mihi da, aliud non quaero. Sed non spero, si non amo; nec amo, si non spero. Ideo, Pater, quia misere amo, languide spero. Sicque dum quod supercrevit de radice fidei, marcescit; ipsa etiam radix lentescit. Credo tamen adhuc te, et spero, et amo, o vita aeterna.

O patria, patria, quam de longe te video et saluto; ubi mala nulla, bona omnia. De malis scio, quod ibi non sint mala, quae me perfecte docuit longa et tædiosa experientia: de bonis vero quae ibi sunt, in quantum longe est experientia mea, in tantum peregrinatur ab eis scientia mea. Miserere, Domine, ecce cucurri et direxi; exsurge in occursum meum, et vide (Psal. LVIII); notum fac mihi finem meum, et numerum dierum meorum, qui est, ut

sciam quid desit mihi (*Psal.* xxxviii). In fide tua A sto, in spe proficio, de amore tuo pauper assisto et mendicus. O amor, o ignis, o charitas, veni in nos. Estio dux et lux, ignis ardens et consumens in poenitentia peccatorum. Paracletus, consolator, advocatus, et adiutor in causis orationum nostrarum. Ostende nobis quod credimus; insinua quod speramus; fac faciem, quam facies Dei comparemus, ut dicamus: *Tibi dixit cor meum, exquisivit te facies mea* (*Psal.* xxvi.)

MEDITATIO X.

Incarnationis et passionis Christi consideratio.

Mihi absit gloriari nisi in cruce Domini nostri Jesu Christi (*Galat.* vi). Ad crucifixum meum conversio mea. Crux ejus gloria mea, qua frons mea insignitur, hilarescit mens, dirigitur vita, mors amatur. Non despiciant me, Domine, super hoc, qui merentur videre te sedentem super solum excelsum et elevatum divinitatis tuæ, et majestate tua replentem omnem terram; quia et ea quæ sub te sunt humanæ dispensationis mysteria, omnis contemplationis replent templum, cujuscunque sit magnitudinis. flabeant sancti angeli tui in cœlis gloriam suam; sed nonnunquam communicent etiam nobis in terris gratiam suam; quia et de nostris adhuc proficere amat, et dulce habet beata eorum perfectio, cum, sicut ait Apostolus, *innotescit principatibus et potestatibus in cœlestibus per Ecclesiam multiformis sapientia Dei* (*Ephes.* iii). Propter quod ignoscant nobis, Domine, etiam in hoc, si amor tuus eo aliquando nos abducit, ut desideremus videre cum eis, quod cum eis amamus: quibus nos plena charitate gratulamur, videntibus quod adhuc videre non meremur. Contemplantur feliciter in sapientia tua divinitatis tuæ majestatem, quæ ante medium nostrum et post inspecta, totum quicquid illud est, præterit vel futuri, intra præsens æternitatis suæ includens, attingit a fine usque ad finem fortiter; media autem nostra, quæ sunt humanæ dispensationis tuæ, charitate constrahit, disponens omnia suaviter, propter filias Jerusalem, devotas, sed infirmas adhuc animas: quæ ad contuenda sublimia illa nondum habentes exercitatos sensus, amant affici circa humilia tua, et resolvi, sicut circa similia sibi. Inter quas meum quoque spiritum, Domine, docebit aliquando, te, qui spiritus es, adorare in spiritu et veritate; carne jam adversus cum non concupiscente, vel lentius id agente. Sed nunc interim, quia non potest in ea quæ tua sunt, sic fortiter expediri, sicut ei expedit, dispones ei quæ sua sunt, sic suaviter, sicut ei competit. Cum enim sensuatis imaginationis meæ rudiimenta necdum supergressus sim, permittes et gratum habebis, ipsa mentis imaginatione circa humilia tua, infirmam adhuc animam meam suam indolem exercere; scilicet nascentis amplecti præsepia, et sanctam adorare infantiam, pendentis in cruce lambere vestigia, tenere et deosculari pedes resurgentis, mittere manum in loca clavorum, et exclamare: Dominus meus et Deus meus. Et in his

omnibus, sicut dicit Job, visitans speciem meam non peccabo, cum orabo et adorabo, quod imaginando videbo, quod audiam, quod manus meæ contractabunt de verbo vitæ. Audacter enim dicam, in suavi dispositione sapientiæ tuæ hanc ab æterno provisam nobis gratiam et de præcipuis Incarnationis tuæ causis hanc apud te fuisse non minimam, ut parvuli tui in Ecclesia tua lacte adhuc indigentes, et non solido cibo, nec spiritualiter, et tuo te modo cogitare prævalentes, haberent in te non ignotam sibi formam, quam in sacrificio orationum suarum proponerent sibi absque fidei scandalo, non sufficientes adhuc intueri in claritatem illam divinæ majestatis tuæ.

Quapropter, etsi jam te non novimus secundum carnem, secundum hoc tamen quo glorificatus angelus in dextera Patris in excelsis, tanto melior angelus effectus quanto præ illis differentius nomen hæreditasti, ipsam carnem nostram, quam non adjecisti, sed glorificasti, quæ est scabellum pedum tuorum, oramus, adoramus, obsecramus, David nos ad hoc exhortante et dicente: *Adorate scabellum pedum ejus, quoniam sanctum est* (*Psal.* xcvi). Et o beatum illud sancti Spiritus templum, de quo exaltatum in cruce Christum nulla exterminat oblivio et recens semper decurrit sanguis in salutem credentis et amantis, et jugiter operatur quod postulat Propheta. *Redime me, et miserere mei* (*Psal.* xxv.) Toties enim redemptionis nostræ in nobis celebratur effectus, quoties eam recolit supplicanti affectus. Sed quia neque hoc possumus, ut volumus, ideo adhuc amplius audentes, proponimus, nobis formam passionis tuæ ut habeant etiam oculi carnis, quod videant, cui inhæreant, non adorantes picturæ imaginem, sed in imagine passionis tuæ veritatem. Cum enim attentius respicimus in imaginem passionis tuæ silente ipsa, videris nobis dicere de cruce: Cum dilexisset vos, in finem dilexi vos. Mors et infernus mordeant me in mortem suam; comedite vos amici, et inebriamini, charissimi, in vitam æternam. Sicque crux tua linteum illud nobis efficitur, quod beato Petro ostensum, et quatuor initiis demissum de cœlo; in quod omnes intrantes, et munda et immunda animalia, in cœlum nos levare gratulamur, in quo et mundamur, qui sumus immundi. Mediante namque imagine passionis tuæ, Christe, cogitatum a nobis circa nos bonum tuum repente nos transfert in summi boni affectum. Cujus faciem in opere salutis tuæ das nobis videre, non jam quasi humano conatu exorta intelligentia, et tremantibus oculis mentis, et refugientibus lucem tuam, sed placido amoris sensu, et bono usu videndi et fruendi suavitate, sapientia tua quæ nostra sunt disponente nobis suaviter. Laborat enim, qui ascendit aliunde. Qui vero per te intrat, o ostium, per planum graditur, et venit ad Patrem, ad quem nullus venit nisi per te; nec jam laborat in intellectu supereminenti scientiæ; sed totus resolvitur in suavitate bene affectæ conscientiæ. Et

abundantiore fluminis impetu laticante animam illam, videtur sibi videre te sicuti es, dum de mirabili passionis tuæ sacramento cogitandi dulcedine ruminat bonum tuum circa nos, tantum, quantus ipse es, vel quod ipse es: videtur sibi videre te facie ad faciem, cum summi boni facies appares ei in cruce et opere salutis tuæ, et ipsa crux efficitur ei ad Deum facies mentis bene affectæ. Quid enim melius præparatum, quid suavius potuit esse dispositum, quam quod ascensuro homini ad Deum suum, offerre dona et sacrificia secundum præceptum legis, non sit ei ascendendum per gradus ad altare ejus, sed per planum similitudinis, placide et pede inoffenso eat homo ad hominem similem sibi, in primo ingresso limine dicentem sibi: *Ego et Pater unum sumus* (Joan. x): statimque per Spiritum sanctum affectu assumptus in Deum, et ipse Deum in seipsum excipiat venientem, et mansionem apud eum facientem, non tantum spiritualiter, sed etiam corporaliter per mysterium sancti et vivifici corporis et sanguinis Domini nostri Jesu Christi? Hæc est, Domine, facies tua ad nos, et nostra ad te, plena bonæ spei. Indue me hoc salutari tuo, et forma mihi hanc faciem Christi tui; quia impossibile est, ut avertas eam, quotiescunque in sancto tuo apparuerit tibi. Vade, o homo, quicumque thesaurum istum absconditum invenis in agro cordis tui; vende omnia quæ habes, et temetipsum in servum perpetuum, ut possideas eum jure hæreditariæ possessionis, et beatus eris, et bene tibi erit. Thesaurus in possessione tua; Christus in conscientia

MEDITATIO XI.

Cæcitatem suam exponit, cupiens a Deo illuminari, et pastorale onus abdicare.

Deus virtutum converte nos; et ostende faciem tuam, et salvi erimus (Psal. LXXIX.) Cum enim ex munere gratiæ tuæ, Domine, ad ea quæ carnis sunt faciem cordis non habeam, sed posueris ea mihi dorsum; mundum, et quæcunque ejus sunt, posueris mihi deorsum: quid est obsecro, quod in toto corde exquirens te, cum faciem tuam apprehendisse me gratulor, quam solam facies mea desiderat, repente me invenio seorsum? Cur eam abscondis? Nunquid arbitraris me inimicum tuum? Num consumere tu me vis peccatis adolescentiæ meæ? Nunquid ego non sum ad te conversus vel tu adhuc es a me aversus? Si non sum conversus, Deus virtutum convertere. Et iterum: *Convertimini ad me, et ego convertar ad vos* (Zach. i). Tu scis donum gratiæ tuæ in corde pauperis tui; paratum cor meum Deus, paratum cor meum. Præcipe quod vis, fac me intelligere quod præcipis; da posse, qui dedisti velle, et flet in me vel de me, quidquid vis. Ut faciam voluntatem tuam Deus volui, et legem tuam in mandatis amplector in medio cordis mei. Sed est alia lex tua immaculata convertens animas, sed nescio eam, Domine; latet in abscondito vultus tui, quo ego ingredi non mereor. Si semel dares mihi sic intrare illuc, ut viderem eam, calamo scriberem

A velociter scribentis Spiritus sancti tui transcriberem eam super cor meum dupliciter et tripliciter, ut haberem quo recurrerem, et intelligens opera mea, ambularem deinceps simpliciter et confidenter. Nunc autem sum sicut cæcus palpans in meridie, quocunque assensus mei tendo pedem laqueum timens et ruinam. Et sicut cæco dicitur mihi: Huc vel illuc, hac vel illuc; ego vero sicut qui non videt, nequa huc scio, neque illuc, neque hac neque illac. Emitte mihi, Domine, lucem tuam et veritatem tuam; ipsa me deduxerunt et adduxerunt in montem sanctum tuum, et in tabernacula tua. Dicis mihi: Ego sum via, per quam ibis; veritas, ad quam ibis; vita, propter quam ibis. Et quo eundem sit scitis, et viam scitis. Et ego, Domine, nescio quo vadam; et quomodo possum viam scire? *Tenuisti manum meam: et in voluntate tua deduxisti me* (Psal. LXXII). Tenuisti manum meam, cum tuam cæco porrexisti, clamanti post te et ploranti, et dixisti: *Venite ad me omnes, qui laboratis et onerati estis, et ego reficiam vos* (Matth. xi).

Quo audito, in viam mandatorum tuorum cucurri, cum dilatares cor meum. Veni ad te, paratum tibi offerens cor meum Deus, paratum cor meum, et dicens: Quid me vis facere? Et dixisti mihi: Vade, vende omnia quæ habes, et da pauperibus; et veni, sequere me. Abii, cucurri, vendidi omnia quæ habui ipsum corpus meum, ipsam animam meam; pauperibus nihil dedi, quia nihil habui. Et tibi, Domine, vendidi, quæcunque habui, et pretium meum tu es. Tu scis, quia nihil mihi retinui; vel si effugit me aliquid, et latet adhuc in abdito aliquo conscientiæ meæ, exquiram illud, et fideliter offeram tibi. Sed cum quæro a te pretium, tu imputas mihi delicta juvenutis meæ, antiquum debitum. Obsecro, Domine, patientiam habe in me; non habeo unde reddam tibi. Hucusque veni, hic sto, procedere non licet. Sedens ergo secus viam transeunte te, cæcus pauper, mendicus, clamo ad te: *Fili David, miserere mei* (Matth. xv.) Et turbæ opprimunt faciem meam et increpant ut taceam. Ego vero multo magis clamo: *Miserere mei, fili David. Laboravi clamans, ruciæ factæ sunt fauces meæ; defecerunt oculi mei, dum spero in Deum vivum; tu vero clamantem pertransis.* Aliquando stas, mihi, sed ad modicum. Jubes me venire ad te, et dicis mihi: *Quid vis faciam tibi?* Ego vero et omnia ossa mea dicunt tibi: *Domine, ut videam* (Luc. xviii.) Tu vero pertransis. Miserere mei, fili David. Sequi te non possum, quia cæcus sum. Miserere mei. Habui ex te quantulamcunque rationem quæ me adduxit ad te, non habeo virtutem quæ me faciat currere post te. Miserere mei, fili David. Miseremini mei, saltem vos Domini mei, servi Dei mei et dicite ei: *Dimitte eum, quia clamat post nos* (Matth. xv.) Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est; multum incola fuit anima mea in domo tenebrarum. Quid feci? Dominus est, faciet quod bonum est in oculis suis. Sedebam secus viam. Viam non derelinquam, Redibit ali-

quando forsitan sine turbis; et videbit non videntem, et miserebitur. Adest enim bonum verbum ejus in corde meo dicens: *Expecta Dominum, viriliter age; et confortetur cor tuum, et sustine Dominum (Psal. xxvi)*. Congregamini ad me interio, anima mea, et omnia quæ intra me sunt; et sermo Dei vivus et efficax, et penetrabilior omni gladio accipiti, et pertingens usque ad divisionem animæ et spiritus, compagum quoque et medullarum, et discretor cogitationum et intentionum cordis, et non est ulla creatura invisibilis in conspectu ejus; omnia autem mea nuda et aperta sunt oculis ejus. Ad ipsum nobis sermo. Dixi Domino, Deus meus es tu; in manibus tuis sortes meæ. Mittamus sortem, cujus peccato malum hoc acciderit nobis, ut avertat Deus faciem suam a puero suo. Sententia sortis meæ, inventio, Deus, veritatis tuæ. Vivit Dominus, quia si dextera manus mea, si oculus, si pes scandalizaverit me, non parcam ei; sed amputabo eum, et projiciam a me. Dic mihi, o Verbum Dei, nunquid non bonum est, quod feci, credens tibi quod relictis omnibus secutus sum te? Omnes cogitationes meæ, et intentiones cordis, anima et spiritus, compages et medullæ respondent, quia bonum est. Adde querere. Nunquid etiam bonum hoc non bene factum est? Submurmurant cogitationes, et loquendi accepta licentia aiunt. Dixit Dominus Petro: « Petre, amas me? Respondit: Tu scis, quia amo te. Pasce oves meas (Joan. xxi). » Et hoc tertio ut funiculus triplex sententiæ hujus non facile videatur rumpendus; quia pastio gregis probatio est amoris.

Intentiones. Pastor, et qui non est mercenarius, etiam pro grege animam suam posuerit, vix ei sufficit. Sed gravissimum est ei præesse, ubi non potest prodesse. Fuerit aliquando, ut rex David sic infirmus corpore, ut lecto decumberet; sic senio frigans, ut vestibus calefieri non posset; de lecto solo verbi imperio populum Dei regeret, et oculi totius Israel de omnibus in eum intenderent. Nondum sic fascinatio nugacitatis obscurabat bona; nondum sæculi senescentis dura nequitia sic incaluerat, ut senibus emeritis non servaretur sua reverentia. Nunc vero cum pastoribus Ecclesiæ incumbat pascere gregem Domini in corpore simul et anima; de anima autem maxime Deus requirat, dicens: *Primum querite regnum Dei (Matth. vi)*; de corpore autem quasi secundo securos faciat, subjungens: *Et hæc omnia adjicientur vobis (ibid.)*: quis hoc hodie audiat prædicantem? Quis parcat seni? Infirmo quis ignoscat? Prudentia carnis, spiritus hujus mundi, curiositas, urbanitas, et alia hujusmodi a magistris Ecclesiæ hodie requiruntur; irridetur simplicitas, religio despicitur, humilitas nullius momenti est. Et si sufficere videtur adhuc utcumque qui præest ad subministranda interiora, cui hoc hodie sufficit, nisi sufficienter abundant etiam exteriora? Et utinam terminos suos sufficientia cognosceret. Propter hoc vix nobis, quia peccavimus. Propter hoc,

A sicut dicit propheta: *Ægypto dedimus manus et Assyriis, ut saturemur pane (Thren. v)*. Nam contra Apostolum, *servi facti sumus hominum (I Cor. vii)* raptorum, feneratorum, filiorum alienorum in hoc sæculo abundantium. Si non hujusmodi hominibus ad nutum hodie qui præest obsequatur; si sæculo huic sic formato non conformetur, nisi hominibus impositis super caput suum aduleatur, subditis, multa simulando, dissimulando plurima, non blandiatur: quid faciet? Quid poterit? Ubi parebit? Hodie enim plane obsequium vix paucos, ipsosque labiles et volatiles parit amicos; veritas manifestos, et crudeles, et pertinaces inimicos. Sed sit hoc interim animas ponere pro fratribus; sit sagorum cilicinarum exterius pati molestias aeris hujus, ut in decore suo intrinsecus permaneat domus Dei. Sed utinam non perveniat gladius ad animam! Nam fascinatione nugacitatis et instantia concupiscentiæ obstupimus, et indurata sunt corda nostra; et facti sumus Ephraim vitula docta ad trituram. Sic enim a nobis recessimus; sic in ea quæ erant necessitatis transivimus per affectum cordis; ut quibus id agere incumbit, solo usu agendi, in eis quæ pati pudori est et horrori, delectemur; quin etiam ambient ad hoc, quibus non imponitur. Ubi est hodie querela Marthæ, quod sola dimittitur ministrare? Nonne hodie Mariæ potius murmur totam replet domum, quod permittitur ad pedes Domini sedere? Propter quod et corpore periclitantes et anima, per longam militiam et vires longo laboris usu attritas, fas est, ut æstimamus, jam ad manus regiæ munificentæ respicere, ut senectutem nostram jam patiatur vocari emeritam, et largiatur ei melius, quam ipsa sibi conscia sit se esse promoterit. Semper Jacob Liæ suæ lippitudinem sustinebit? Semper servit pro Rachel, et nunquam eam adipiscetur? Quia etiam omnia quæ peribant, ab eo exigebantur, cum quotidie mutarentur mercedes ejus, ut nigra pro albis acciperet. Intus uxores zelantes, foris Laban, cum filiis jurgantes. Oportet Jacob aliquando providere etiam domui suæ, justumque videtur, ut saltem senescens et defectus in domum patris sui redire permittatur.

Compages. Si sic res agi incipit, finis est. Compago enim totius corporis dissolvitur, et pereunte unitate, necesse est ut partes flant, et divisum regnum desoleatur, domusque super domum cadat. Sapiens paterfamilias peregre proficiscens, et ordinans domum suam, unicuique servorum data potestate cujusque operis, janitorem posuit in limine. Domus sine janitore publicum est diverticulum. Qui vult intrat et exit, infert et tollit. Domus Ecclesia est: ipse janitor qui janua, Christus Jesus. Qui per eum non intrat vel exit, fur est ascendens vel descendens aliunde. Ipse obediens factus est Patri usque ad mortem. Qui hanc obedientiæ regulam non tenet, a Christo recessit, sicut dicit Apostolus: *Recogitate enim eum, qui talem sustinuit a peccatoribus adversus semetipsum contradictionem; ut non fatigemini animis vestris deficientes. Nondum enim usque ad san-*

quinem restititatis (Hebr. xii). Nullum senectus, nullum infirmitas excusat, donec qui induxit, ipse educat. Alioqui si sit janua absque janitore et patens omnibus, quid restat nisi ut sicut exeundi, sic etiam et intrandi sit par et æqua licentia?

Medulla. Heu, heu, in circuitu impil ambulant; secundum altitudinem tuam multiplicasti, o Deus, filios hominum. Acti enim in circuitu erroris, quadam capitis vertigine obstupescimus, ut ad veritatis centrum et unitatis punctum immobile non pertingamus, quod stabile permanens dat cuncta moveri. Ipse est Veritas. Ipse est qui dixit: *Ego sum veritas* (Joan. xiii). Et: *Cognoscetis veritatem, et veritas liberabit vos* (Joan. viii). Utique a circuitu erroris. Consulamus ergo centrum veritatis, utrum ab ipso et per ipsum ducatur circuitus, in quo rotamur. Legibus quidem ejus, si bene ducitur in rectum, sibi concurret; sin autem, error manifestus est. Considerentur affectus et actus. Affectus ligatur in centro veritatis, et convenienter sibi respondebit exterioris actus orbiculata rotunditas. Totus quippe affectus debetur Deo. Cui cum fideliter adhæretur, quaqua rotetur circulus operationis, errare non potest a recto, sed bene sibi concurret: ut in omni parte æque respondeat ad centrum veritatis. Et potest esse punctum sine circulo; circulus autem nullatenus bene duci potest sine puncto. Sufficit enim affectus, si res non exigit, vel possibilitas deest, ut exerceatur actus. Cum enim actum exigit necessitas charitatis, debet eum, sive Deo, sive proximo, veritas charitatis; si non exigitur, habere nos debet vacantes sibi charitas veritatis. Et sicut semper debetur Deo totus affectus, sic tunc ei debetur etiam totus vacantis actus. Et ubi non expositulat necessitas proximi, qui de affectu vel actu aliquid extrinsecus a Deo dissipat, committit rem sacrilegii. Sed et quemcunque expostulet necessitas, non sic prompta debet esse ejus voluntas, ut non discutatur possibilitas. Quæ utrum sit an non centrum veritatis in veritate consulendum est. Si non est, et præsumit, non inhæret centro; ideoque orbis exterioris perfectionem confundit. Nam sunt, qui stabilitatis puncto nunquam amant inhærere, sed semper foris orbiculari. Hi sunt impii, qui in circuitu ambulant; hi sunt filii hominum, quos cum altitudo judiciorum Dei in hoc sæculo multiplicat, vel multiplicari permittit, unitatis et veritatis efficiuntur inimici. Hic est finis. Si vere potest, qui expostulatur, in veritate ligat affectum, nec recuset servitatis actum. Si consulta veritas insufficientem eum respondet, et non idoneum, vacet interius stabilitati veritatis, ne exterius positus ut rota, mittatur in præcipitium erroris. Tamen quem consulta veritas absolvit, si expostulante necessitate absque timore magno de possibilitate sua judicat in favorem propriæ voluntatis, magnus eum error involvit. Nam si scienter errat, et in proximum reus est negligentia, et in veritatem fallaciæ; et jam nec actum habet, nec affectum. Non errat adeo, si errat nescius; sed

A errat omnino, si est securus. Non autem penitus alienus est a veritate, qui iudicium veritatis non reformidat. Propter quod intraturi in iudicium veritatis, brevi et fideli compendio devitemus omnes aufractus erroris: et quia forsitan volumus non posse, ut quasi in iudicio veritatis non inveniamur mendaces, mendaces non conliteamur secundum iudicium propriæ voluntatis; et super hoc et affectu et actu petentes indulgentiam, in iudicio veritatis magis apparebimus veraces. Non enim dolose nobis agendum est in conspectu veritatis, ut inveniat iniquitas nostra ad odium.

Spiritus. Assentio. Et hæc vere est medulla et centrum veritatis, morbum non palpare, sed exulcerare totum virus interioris nequitia.

B *Anima.* Sic est. Sicut enim olim delectabat me præesse, sic voluntatis est nunc subesse; et propria voluntas mea gratam mihi efficit necessitatis excusationem; et attendere me non permittit fratrum necessitatem.

Spiritus. Licet, o anima necessitatis fratrum plena, non desit compassio; sic tamen ut dicis, tua est affectio. Ideo nil restat nisi confessio humilitatis, et omnis conatus virtutis, ut quomocunque infructuosi et inutiles appareamus exterius; interius non omnino inanes inveniamur et steriles. Et licet turbæ opprimant os nostrum, toto corde, tota mente clamemus: *Jesu, fili David, miserere mei.*

MEDITATIO XII.

C *Confessio peccati, et desiderium amandi Deum hic exprimitur.*

Domine, exaudi orationem meam, auribus percipio obsecrationem meam; in veritate tua exaudi me in tua justitia (Psal. cxlii). Domine, qui prope es omnibus invocantibus te in veritate, sicut Scriptura veritatis tuæ nobis promittit, sicut veritas est coram te, voluntatem mihi esse invocandi te in veritate hodie; sic, o Veritas, exaudi me in multitudine misericordiæ tuæ. Nam dixi; nunc cœpi; sit hæc mutatio tua, o dextera Excelsi. In malis enim meis præteritis et peccatis quæ magna sunt, et innumerabilia, in quibus inveteravi, factus sum mihi metipso vilis et despectus; in bonis, si qua in me visa sunt fuisse, scrupulosissime ipse mihi sum suspectus. Venio igitur hodie ad te, quasi mortua tota vita præterita, in te, o principium novæ vitæ, facturus principium. Si qua bona feci, tua sunt, tibi ea consigno; tu redde ea mihi in tempore beneplaciti tui. Mala quæ gessi, mea sunt; heu quot et quanta sunt, quæ ex maxima sui parte a memoria mea perierunt! Utinam et a tua congrua ea deleat poenitentia, quæ pro sui horrore longe aliter memoriæ meæ affixa sunt, quam ut ea abolere ulla possit oblivio! Quorum tamen sic odi memoriam, ut sæpe velim funditus, olim oblitum fuisse omniam. Sed tu, Domine, delicta juvenutis meæ ne memineris; fuerunt hæc primogenita Ægypti, quæ in Ægypto peremisti; et quæ feci in Ægypto in Ægypto dimiseram, cum iude exivi. Longo enim tempore per desertum po-

stea circumduxisti me, et docuisti, et custodisti ut pupillam oculi; corripuisti peccantem; consolatus es dolentem; erudisti nescientem, donec jam prope ad introitum terræ repromissionis perduxisti. Ubi cum sto, te monstrante, contemplan delicias terræ viventium, et recordor quod Moysi dictum est: *Videbis eam, et non intrabis (Deut. xxxiv)*; totus horrore concutior. Si enim hoc ille audire meruit ob unius peccati excessum; quid auditurus sum ego, qui tot et tanta peccata mea hodie ipse coram te delaturus sum? Omnia tamen hodie, et quæ memoria teneo et quæ non, mala mea præterita, et merita eorum non præterita, sicut coram te sunt, o veritas, etiam me tacente, sic hodie coram te veniant, me confitente. Sed proferantur quasi in fasciculum unum ad comburendum; imo in fascem grandem, et importabilem; si non est qui adjuvet. Non discussio ea, non dinumero, nec enim possum: sed quantumcunque vel quomodocunque verum est, me coram te peccasse, o Veritas: sicut me scis peccatorem, sic me esse confiteor. Nullus mihi ea leviget, nullus exaggeret; nullus minuat, nullus multiplicet; nec egomet mihi. Coram te enim, Deus, res agitur. Non parcam mihi; tu parce, Domine. Veruntamen non sic parcas, ut ex hac die arbitreris me inimicum tuum, et scribas contra me amaritudines ad consumendum me in peccatis præteritæ vitæ meæ. O custos hominum, ne ponas me ulterius contrarium tibi, in quo niuis factus sum mihi metipsi gravis; sed tolle peccatum meum, quod dividit inter me et te. Si ignoscis, Domine, ignosce: si placet tibi ulcisci, et ego ulciscar tecum. Veruntamen plaga inimici ne conteras me. Quoniam ego in flagella manus tuæ paratus, et dolor meus erit in conspectu tuo semper. Quoniam iniquitatem meam annuntiabo et cogitabo me pati pro peccato meo. Non enim credo me manibus inimici: sed cum omni fiducia tuis me committo, quas crebro expertus sum. Quare cum una me percutit, altera blanditur: cum una dejicit, altera supponit se, ne collidar. Sed aliquando etiam super iram inimicorum extendis manum tuam, gravius feriens quam quilibet inimicus, cum iratus avertis a nobis faciem tuam; et fit nobis cælum æneum, et terra ferrea; et dura omnia, et mala omnia, quæ fieri solent in aversione vultus tui. Propter nomen tuum, Domine, in hoc parce servo tuo. Quantum vis flagella, dum semper illumines vultum tuum super nos, et miseraris nostri. Veruntamen Dominus ultionum es, libere agens in remittendis eis vel levigandis. Declinasti enim in te mala nostra: et in passione tua exsolvens quæ non rapuisti, parasti in iudicio thronum tuum, ut injuste iudicatus juste iudicatos absolvas in tua iustitia. Iudicia ergo tua, Domine adjuvabunt me, et aspicias in me secundum iudicium diligentium nomen tuum, sicut iudicasti aliquando de peccatrice te amante. *Dimittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum (Luc. vii)*. Ipse amor tuus sit mihi hodie in causa mea patronus: quem

A si negavero in terra, timeo ne et iuse me neget in cælis, si erubero, et ipse me erubescat. Quem profecto erubesco, quia sicut debeo, non habeo. Et quia hodie iudicii mei dies est, in hoc etiam, o Iudex cordis mei, iudica me hodie; et discerne causam meam, utrum vere patronum habeam, quem prætendo. Hoc est enim in quo sic caligat mentis meæ intuitus, ut penitus hæsitent an videar mihi videre quod non videam, an non videre quod videam. Certissimus quippe mihi esse videor quod amorem tuum semper amo: intantum, ut afficiar quotiescunque de eo vel admoneor, vel recordor. De te autem semper cum recordor, vel admoneor, et non moveor, non afficior, timeo quia forsitan non semper te amare convincor, cum ubique et B undique verberent vel excitent in hoc stoliditatem sensuum meorum signa præsentissimæ potentia et bonitatis tuæ. O lux veritatis, disjice mihi hodie tenebras istas, et dissolve caliginem. Ciba me in hoc pane vitæ et intellectus, et pota aqua sapientia salutaris. Etenim in intelligendo quæ tua sunt, et cibus est et potus, quia sunt in quibus tenendis et quasi masticandis exercemur et laboramus: quædam autem, quasi potus, sicut sunt transeunt, et suo modo nos reficiunt.

Cum enim amorem tuum per intellectum quærimus, et nonnunquam invenimus, ipse est panis vitæ confirmans cor hominis: quem sæpe cum magno labore quærimus, priusquam habeamus, quem in pœnam peccati Adæ vescimur in sudore vultus nostri. Aliquando vero Spiritus tuus ubi vult, et quando vult, spirat, et amoris tui gratiam nobis aspirat: vocem ejus audimus, quia sensum amoris accipimus; sed nescimus ex quo misericordia tuæ iudicio veniat, et quo iustitiæ tuæ iudicio aliquando dulcius, aliquando levius quasi salutato nos pertranseat. Ipse est potus. Ciba me hodie pane tuo, qui dat mundo vitam; et de his quæ de amore tuo quæro, et solidior mihi detur intellectus; et gratia tuæ suavitate, sicut potu salutari, cibum ipsum ordina et modifica, ne minus capace sensum meum lædat potius quam confortet cibus solidior. Quæro, Domine, utrum habeam amorem tuum. Si invenero me habere, hoc est in quo solo laudatur D anima mea, et placet mihi; sin autem, odio est mihi, et nihil est quod amem, cum meipsum oderim. Sentio et consteoro habere me amorem amoris tui, in tantum ut omnino nisi in ipso vel propter ipsum nil amare velim, nec meipsum: cujus faciem ut plene mererer inspicere, in cuius lumine ut manifeste mererer ambulare, et frui ejus deliciis, non curarem penitus quomodo pro ipso vel in mortem vel in vitam darem meipsum. Hæc est conscientia mea coram vocata et discussa in lumine veritatis tuæ, intrepide mihi de amore amoris tui videtur respondere. De te autem, utrum semper te amet, et satis amet, respondere trepidat in iudicio tuo. Amorem quippe tuum ubicunque in quocunque videro, et signa ejus evidentiâ, totus hilaresco;

tæ vero bonitatis vel potentiæ præsentiam cum semper omnia mihi undique testentur, vix in hoc aliquando moveor.

Unde si quæras hodie a me quod olim a B. apostolo tuo quærebas, *Amus me?* respondere trepido, *scis quia amo te* (Joan. xxi), sed alacri et secunda conscientia respondeo. Tu scis quia volo amare te. Revela, Domine, oculos meos, et considerabo mirabilia hæc de lege tua, de lege amoris tui. Forsitan ideo videor mihi amare amorem tuum, quia aliquoties cogitans de te vel de eo, aliquatenus sentio, video, sapio eum; te vero non sentio, vel vix sentio; non video vel vix video; rarissime et parvissime sapio. Difficile vero res amatur, quæ per semetipsam non innotescit amatori suo. Nam crebra et magna beneficia tua, et ipse amor tuus quem certissime amo, mittunt me ad te; sed cum te non invenio, recido in eum, et in eo non sine spe requiesco. Nam cum amorem tuum suaviter sentio affectu, te autem quæro ipsius amoris intellectu, amo quod sentio, desidero quod quæro, et in desiderando languens delicio. Nam, etsi aliquando dono tuo modo meo afficitur ipse intellectus, non permittitur glutire totam salivam gustus boni, sed quasi de ore ei aufertur, et recidit in famem et ignorantiam suam; nec permittitur stare in lumine vultus tui, donec in eo discernat et fluat hæsitatio hujus molestiam.

Cumque in meditatione mea exardescit ignis, et scire laboro, quid sit mihi, et quid desit mihi, ordior mihi viam ascendendi ad te, postulans in hoc auxilium abs te. Dispono ergo in corde mihi ascensiones istas. Primum necessaria videtur voluntas magna, deinde illuminata, deinde affecta. Hæc in omni ascendente primum est magna, secundum posse suum; illuminata, secundum donum tuum; affecta, secundum modum tuum. Magna, quantum eam creasti; illuminata, quantum dignam fecisti; affecta, sicut eam formasti. Formasti autem sine forma; quia, cum tu nec forma sis, nec formatum quid nec etiam amoris tui aliqua forma esse potest, ut formetur circa aliquid quasi formatum. Ipse est enim sapientia, de qua dicitur: *Vapor est virtutis Dei, et emanatio quædam claritatis omnipotentis Dei sincera* (Sap. vii): et ideo nihil inquinatum in eam incurrit. Candor est enim lucis æternæ, et speculum sine macula Dei majestatis, et imago bonitatis illius: propterea non eum apprehendimus cum volumus; et nisi ipse prior ad nos veniat, et nisi gratia ejus nos præveniat, parum aut nihil nos promovet conatus quilibet nostri intellectus. Nam quod dicit Apostolus, *In forma Dei* (Philip. ii), te esse, forma Deitatis tuæ ipsa est simplicitas naturæ vel substantiæ tuæ, cui similem oportet esse amorem suum. Nam, sicut dicit sapiens quidam de fide tua: Quia sicut res est, sic de ea fidem capere tentare debemus; sic et tanto magis hoc de amore tuo intelligendum est, quanto fidei supereminet charitas. (ROERTIUS.) Hoc autem solus discernit affe-

A Voluntatem tui vel ad te habeo, qua majorem habere non possum; et mallet non esse, quam eam non habere. Cujus scuti protectio si non olim me coronasset, cum exurgerent homines in nos, forsitan vivos absorbuissent nos. Gratia vero illuminantis et afficientis charitatis aliquando aliqua sensi dulcia irritamenta; sed longe sunt a me plenitudinis eorum experimenta. Et cum raro et parum voluntas, quantum eam mihi dedisti, illuminetur (facientibus peccatis meis) et rarius afficiatur misera in hoc concurrentibus studiis et meritis meis, nescio utrum amor vocari debeat. Sola quidem vehemens voluntas a diffiniendis amor diffiniri solet; sed qui hoc diffiniunt, de finibus amoris tui judicare non noverunt. Si desiderium vocetur, non renuo. Nam revera desidero te. Sed quando coram te tam pauper, tam misera apparebit professio mea, non potest gaudium habere conscientia mea. Rideat me vel irrideat qui vult, ego scio quid in hoc patior. Et scio, quia nullus in hoc mihi compatitur, qui hoc ipsum vel non passus sit, vel non patiat. Mihi vero lacrymæ meæ panes erunt die ac nocte, quando dicitur mihi: Ubi est Deus tuus? id est, quando erit in anima mea aliquis affectus, in quo suo modo non sit Deus meus; maxime amor, qui propria ejus sedes esse debet in me. Dolorem hunc non mihi relevabit, donec seipsum mihi revelabit; cum videbo quod amabo, et certo mentis gaudio amabo quod videbo; tamen interim quod ex parte sentio, ex parte amo: quod nisi aliquatenus sentirem, nullatenus amarem.

C Nam cum in mensa tua filios tuos epulantes video in deliciis amoris tui, jejunos amorem tuum amo in eis vehementer, et ipsos te amantes in medio cordis mei amplector dulciter. Et video eos congaudentes gaudio meo, quod habeo de gaudio eorum, et volentes nec valentes exprimere modum gaudii sui. Affectus enim, quo te amando fruuntur, sensibili quidem suavitate cujusdam gaudii spiritualis vel divini potest sentiri; sed sicut sapor cibi cujuslibet nulli insinuari potest, nisi gustanti, sic sapor ille nec ratione discuti, nec exponi verbis, nec sensibus potest concipi. Divinum quiddam est, et arrha vel pignus Spiritus, quo in hac vita pauperem tuum Deus latificas et pascis, ne deficiat in via; et de gaudio vitæ æternæ annuntias, sicut dicit Job, amico tuo, quod possessio ejus sit, et ad eam possit pervenire (Job xxxvi). Reformatur enim anima sancta ad imaginem Trinitatis, ad imaginem ejus qui creavit eam, etiam ipso modo beatitudinis suæ. Nam illuminata voluntas et affecta, id est intellectus et amor, et fruendi habitus, sicut de Trinitate Deo dicitur et creditur, quodammodo tres sunt affectionum personæ; sed una beatitudinis substantia, quia quod amatur, non nisi intelligendo amatur, nec nisi amando intelligitur, nec nisi amando et intelligendo fruitur eo, qui meretur frui. Hoc enim ibi est habere vel frui, quod intelligere vel amare. Felix conscientia, cujus affectus ordinatæ charitatis tenes viam, indeclinatam.

constantia sic ad te proficiendo proficiscitur; sic cooperante et gratia tua in proficiscendo prosperatur, ut non deficiat donec tu perficias, qui multitudinem dulcedinis tuæ, quam abscondis timentibus, perficis sperantibus, maxime quorum opera lucent in conspectu filiorum hominum, ad gloriam tuam, o pater, qui es in cœlis. Hi sunt qui te amant: tales cum video, et inter eos me non invenio, tædet me vivere. Quorum sapientia non est de spiritu hujus mundi, vel de prudentia hujus sæculi; sed quia non cognoverunt litteraturam, introierunt in potentiam Domini, et pauperes spiritu memorantur justitiæ tuæ solius. Propter quod docuisti eos, ut vita et conversatione sua pronuntient mirabilia tua. Ipsi enim sunt simplices servi tui, cum quibus esse solet sermocinatio tua; qui in eundo ad te non in curribus ingeniorum suorum, vel in equis virium suarum spem habent, sed tantum in nomine Domini. Ideo sapientia tua suaviter eis omnia disponente, compendio brevi, sarcina levi, ad destinatum finem perveniunt, ubi currus et equites deficiunt. Qui non formant vel conformant sibi amorem tuum subuliter indagando; sed ipse amor tuus simplicem in eis inveniens materiam, format eos, et conformat sibi et affectu et effectu, ut absque eo quod intrinsecus latet, gloria scilicet et divitiis in domo bonæ conscientiæ, non artificiali conamine, sed quasi naturali quadam complexione, lux interior in vultu eorum exteriori relucent, intantum ut de vultu et habitu eorum venusta quadam simplicitate, quædam provocatio charitatis tuæ procedens, rudes etiam nonnunquam ac barbaros animos solo visu ad amorem tuum compungat. Siquidem redeunte natura ad suam originem, absque doctore sunt docibiles Dei, et cum spiritus eorum, adjuvante infirmitatem eorum tuo Spiritu, in divinas transeunt affectiones, spirituali quadam disciplina modificatis sensibus, etiam corpora eorum spirituales quasdam induunt effigies, et facies plusquam humanas, et singularem quamdam gratiam habentes. Sed et caro eorum studiis boni exercitii seminata in corruptionem, jam incipit resurgere in gloriam, ut pariter et cor et caro exsultent in Deum vivum, et sitiens in te anima, quam multipliciter sitiit et caro. Possident enim beati mites corporis sui terram, quæ spiritualium exercitiorum studiis secun-

A data, bono usu etiam dimissa tibi et inculca, sponte fructificet in jejuniis, in vigiliis, in laboribus; parata ad omne opus bonum absque contradictione, vel pigritia. Istos cum video, in amore amoris tui, qui hoc in eis operatur, totus afficior, quem in eis deprehendo certa quadam experientia cognita amantibus. Amo ergo eos, quia te amant, et multum amo, sicut amo amorem quo amaris, quem in ipsis amo. Et si eos hoc modo amo, ut in eis, et in affectu eorum naturali nil amem nisi te, cum ipsum affectum ob hoc tantum amem, quia plenus est te; sed in meipso nunquam meum amem affectum, nisi cum ipso affectum me invenio de te, in eis quos amo in te et in me ipso, quem non nisi in te amare volo, quid amo, nisi te? Nil penitus. Nam et si illos, et si meipsum alio quovis modo sentio amare me, plus in hoc odio habeo me, quam amo.

B Invenio igitur te, Domine, in amore meo, sed utinam semper inveniam! Cum enim amor non sit, nisi amet; semper autem in me vehemens sit voluntas tui, id est amor urgens me in te, cur non semper afficior de te? Nunquid aliud est amor; aliud ipsius affectus amoris? Ut video amor naturæ est; amare te gratiæ est; affectus gratiæ manifestatio est: de qua dicit Apostolus: *Unicuique datur manifestatio Spiritus ad utilitatem* (I Cor. xii). Nam quandiu corpus quod corrumpitur aggravat animam, et terrena inhabitatio deprimit sensum multa cogitantem, necesse est ut animæ quantumvis amantis defectus fiat et profectus; quorum alterum nisi consolaretur, alterum contineret iste affectus, in omnimodum rueretur defectum, de quo nullus sublevaret profectus. Semper ergo in anima pauperis tui Deus amor tuus est; set latens sicut ignis sub cinere, donec Spiritus qui ubi vult spirat, placitum habuerit, sicut et quantum voluerit illum ad utilitatem manifestare. Adesto ergo, adesto, sancte amor adesto, sacer ignis; ure delectationes renum et cordium, cogitationes late sicut vis, ad faciendam flammæ manifestationis tuæ copiosorem humilitatis materiam; appare quando vis ad manifestandam bonæ conscientiæ gloriam, et divitias quas habet in domo sua. Manifesta, ut sollicitum facias ad custodiendum, absconde, ne temerarium facias ad dissipandum, donec qui cœpit perficiat, qui vivit et regnat per omnia sæcula sæculorum.